JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1857. Woensdag 28 October. N°. 86

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel vóór den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddag

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 17den Augustus 1857 no. 44, zijn voor de dienst in Nederlandsch Indie benoemd:

Tot ambtenaren der *eerste* klasse:

Mr. J. T. van der Aar,	Mr. G. G. van Haren Carspel,
» W. B. Bergsma,	» J. Heringa,
» W. de Booij,	» C. G. Hultman,
» J. A. van der Chijs,	» H. C. M. van Kervel,
» H. B. van Davelaar,	» T. A. A. Schönermarck,
» W. F. C. de Erens,	» B. G. H. Straeter, en
» H. N. Grobbee,	» E. J. L. de Stürler.

Tot ambtenaren der *tweede* klasse:

K. F. Bohl,	C. T. Humme,
J. H. O. van Waveren Pancras Clifford,	Dr. J. J. Hupscher,
H. C. van Eijbergen,	W. A. Keuchenius,
M. A. E. Halewijn,	W. Ligtvoet,
F. L. baron van Heeckeren van Brandsenburg,	D. Meijer,
L. Maleck Houwer,	C. L. Rosemeier, en
	J. M. van Vleuten.

Terwijl bij datzelfde Koninklijk besluit, de Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indie is gemagtigd, om te beschouwen als bezittende het radikaal van ambtenaar der *derde* klasse, de personen van:

J. W. A. Abbink,	W. F. C. van Helsdingen,
F. Bakker,	H. E. Hoedt,
C. E. Bisschoff,	A. In 't Veld,
C. H. Beelhouwer,	H. C. Kal,
C. J. Braun,	G. W. Lucardie,
G. F. Coorengel,	J. H. Münter,
G. J. J. Deutz,	J. D. Olijve,
A. J. F. Dinger,	J. C. Philips,
W. J. Dinger,	J. H. du Puij,
J. H. Droop,	F. A. Repont,
K. W. T. van der Eb,	R. A. van Slooten,
W. K. van der Eb,	J. J. Slootman,
J. H. Gligoor,	J. H. Stoltman,
P. E. Godefroij,	C. T. Toorop,
A. H. Goldman,	J. F. Veugen,
J. G. van de Graeff,	F. J. Wenzel, en
D. de Graeff van Polsbroek,	J. P. de Zwaan.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de gewezen klerk bij het vendudepartement te Samarang *J. C. Degener*.

Benoemd:

Bij de Direktie van Financien.

Tot 1sten commies, de 2de commies bij die direktie *F. Vreede*.
Tot 2den commies, de 3de commies bij die direktie *W. J. Dinger*.

Bij de Direktie der Cultures.

Tot 3de commiezen, de buitengewoon 3de commies bij de algemeene rekenkamer *W. E. L. F. von Ende*, en de 1ste klerk bij het departement van financien *W. E. Macaré*.

Tot algemeenen pakhuismeester te Padang (Sumatra's Westkust), *J. A. Koopmans*, laatst algemeene pakhuismeester aldaar, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Tot binnen regent van het Roomsch Catholijk weeshuis te Samarang, *J. H. Schreuèl*, en zijne huisvrouw *M. Boelen*, thans met de waarneming dier betrekkingen belast.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de officier van gezondheid der 2de klasse *P. A. W. A. Philippi*.

Bevorderd;

Bij het Wapen der Artillerie.

Tot majoor, commandant der artillerie in de 1ste militaire afdeeling op Java, de kapitein *A. Netscher*, van het personeel.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 2den luitenant der infanterie *A. Stokhuijzen*.

Advertentien.

De assistent-resident voor de politie der stad en voorsteden van Batavia, brengt ter kennisse van het publiek: dat de rijtuigen gaande naar de loots ingerigt tot het geven van voorstellingen door den heer *Feroni*, den weg zullen moeten nemen langs de oprid, het digtst gelegen bij den weg die van de Willemsbrug leidt naar het Koningsplein; zijnde voor de rijtuigen als afrit bepaald, de uitgang aan de zijde van den gouv. Secretarie.

Het oprijden geschiedt alzoo, van het Zuiden naar het Noorden; en zullen alle koetsiers, die op deze regeling inbreuk zouden wenschen te maken, verpligt worden, met hunne rijtuigen terug te keeren.

Postkantoor.
Landmail van November.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert belanghebbenden, dat, de 1ste mail stoomer in Nov. den 12den zullende vertrekken, de brievenpakketten, om mede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Woensdag den 11den November aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Vendutien.

Donderdag 29 October, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Vrijdag 30 October, wegens vertrek, voor het woonhuis van den weledg. heer *de Lanoij*, op Tanabang, door *van Slooten, Morgan & Co.*

à 4 pCt. vendusalaris, aan 's lands marine werf alhier, door *John Pryce & Co.*

Zaturdag 31 October, aan de beurs, door den deurwaarder *J. C. de Heus.*

Maandag 2 November, voor het locaal der Weeskamer op Molenvliet.

Zondag 1 November, voor een ieder te zien,

Wegens vertrek, ten huize van den weledelen heer *J. de Fiennes*, in Gang Scott, door *Cressonnier & Co.*

Dingsdag 3 November, tegen 4 pCt vendusalaris, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dhont & Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Weeskamer te Batavia: van wijlen *J. C. Groen*, *W. Hackert*, *H. Waanders*, *P. W. Brunner*, wed. *Jacquet* geboren *A. M. François*, *J. A. L. Leufers*, in leven ambtenaar en *J. P. Grimm*, in leven particulier.

Door de Wees- en Boedelkamer te Samarang; van wijlen *Johan Jacob Hendrik Nagel*, in leven gepensioneerd collecteur der landelijke inkomsten en cultures,
Baldouin Brand, kunst-rijder,
John Hardij, matroos,
Willem Visser, *François Daubignie*, *Louis Ventura*, *Wiebe Sipkes de Roer*, gepensioneerde militairen,
G. Nieborg, vermiste kapitein der infanterie, de chinezen *Oeij Ingijoe*, *Oeij Inghoat*, *Oeij Ingtjaij*, de chinesche vrouwen *Oeij Khannio*, weduwe van *Oeij Keitlauw & Oeij Soeijnio*, huisvrouw van *Kweek Boenkap*, de Arabieren *Sech Alie bin Oemar Awal* en *Sariph Awal bin Sech Achmat bin IJachija* en de Arabische vrouw *Rogiah Binti Sech Abdullah Makarim*.

Door de Agenten der Samarangsche Weeskamer te Pekalongan: van wijlen *Johannes Kleijn*.

Door de Agenten der Soerabayasche Wees- en Boedelkamer te Probolingo: van wijlen de chinesche vrouw *Tan Tingnio*.

Door de Boedel aanvaardster te Samarang: van wijlen *Christiaan Joseph Heijer*.

Vertrekkende Personen.

Mr *R. E. N. d'Abo* en *echtgenoote*.

Advertentiën.

Getrouwd:

J. H. VAN ERP
met
de Weduwe *J. C. Hitchcock*,
geb. DE WILDE.

BANJERMASSING, *den* 30 *September* 1857. (3205)

Getrouwd:

J. C. FLEUR, Jr.
met
J. C. ZECHA.

BATAVIA, 17 *October* 1857. (3239)

Bevallen van eene DOCHTER *E. M. Hagenholtz geb. van Leeuwen*.

SOERABAYA, 12 *October* 1857. (3201)

Bevallen van eene doodgeborene DOCHTER, *A. C. A. C. May. van Praag*.

GADOK, 13 *October* 1857.
Eenige kennisgave. (3221)

Bevallen van eene DOCHTER, *F. H. S. Serkeij, Voordewind*.

GLENTINGAN (REMBANG), 18 *October* 1857. (3206)

Bevallen van eene DOCHTER *C. A. C. Lammers van Toorenburg*, geb. *van der Does*.

MEESTER CORNELIS, 21 *October* 1857. (3197)

Bevallen van eenen ZOON, *Henrietta de Lannoy*, echtgenoote van
3248) J. D. MEIJER.

Heden overleed ons geliefd Zoontje in den ouderdom van ruim 4 maanden.

G. P. WESTENBERG.
L. WESTENBERG,
Bogaardt.

TAGAL, den 20sten *October* 1857. (3231)

Vendutie

op Donderdag den 29 October 1857,

Voor het commissiehuis van *Van Slooten, Morgan & Co.*

van diverse Lijnwaden, een factuur Engelsche Messen, bestaande uit Tafelmessen, Scheermessen, Hartsvangers, Pennemessen, Matrosenmessen, Slagtersmessen, Handzagen etc. Geelkoper, Stroozakken, Postpapier, Propatriapapier, 50 kistjes Sherry, 50 kistjes Cognac;

voorts:

nog eenige melkgevende Koebeesten, Paarden, Schapen, Rijtuigen etc.

en ten 11 ure precies:

van 1 opstal gelegen op Parapattan en 1 huis en erf staande op de groote rivier bij de verponding geregistreerd onder No. 3444. (3212)

MARGARETHA. (*vervolg.*)

Beide ouders waren dood, drie grootouders rustten op het kerkhof van het dorp. slechts de grootmoeder van moederszijde was hoog bejaard met eene gehuwde dochter naar een klein hessisch dorp getrokken, waarvan Margareet den naam niet eens regt meer wist. De burgemeester verklaarde aan Nikola, toen deze zich tot den burgelijken echt aanmeldde, dat hij althans een attest van het bestuur van gindsch dorp inleveren moest. waaruit bleek. dat men daar den naam der overledene niet uitvinden konde. Nog dienzelfden dag ging een brief weg; er verliepen twee angstvolle weken; toen kwam hij ongeopend terug met de vermelding op het adres, dat eene plaats van den opgegeven naam in geheel Hessenland niet te vinden was. Oogenblikkelijk ging Nikola thans zelf op reis, spaarde geld noch moeite en vond eindelijk de plaats. De oude halfblinde pastoor moest in de slordig gehouden sterflijsten verscheiden dagen lang zoeken, en Nikola hielp hem. In 't eind vonden zij in een nog in de vorige eeuw aangelegd register den naam en den sterfdag der oude vrouw. Nikola ontving dat attest en vloog op de stoomboot den Rijn af naar zijn geliefde. Nog was het even tijd, om de vereischte afkondiging en het huwelijk vóór den dag van den afmarsch te doen plaats hebben, doch daar vond hij Margaretha in heete koorts weder; de vele schokken, welke zij sedert den bewusten nacht had doorgestaan, de angst, dat haar toestand ruchtbaar mogt worden; de vreeselijke spanning der laatste weken hadden haar op het ziekbed geworpen. De doctor verzekerde, dat het haar dood zou zijn zoo men haar thans verontrustte. en de geestelijke, die de kranke bezocht, moest insgelijks tot zijn leedwezen verklaren, dat noch de burgemeester noch hij het verbond thans voltrekken mogten, daar Margareet blijkbaar niet in het volle bezit harer geestvermogens en dus buiten staat was, om eene in dezen wettelijke verklaring af te leggen. Nikola meende razend te worden; de doctor sprak hem nogtans onder vier oogen en zeide: „Geef den moed niet verloren, jongeman! ik weet helaas, waarom gij zooveel haast maakt, en ik beloof u, onze kranke ook na hare herstelling met raad en daad bij te staan, voor het tegenwoordige kunt gij niets doen; vertrek gerust en blijf het arme meisje getrouw."

De dag der scheiding kwam. Nikola vatte de gloeijende hand zijner bruid, die hem in de koorts wild toelachte en uitriep: Wees vrolijk, Nikola; morgen trouwen wij immers. De bruidskrans is gereed, in 't vlierbosch ligt hij, gij weet wel, bij 't hutje ginder in het woud. Gisteren heb ik ook den nachtegaal gehoord, broeder zegt, dat het verbeelding was, want in den herfst slaan de nachtegalen niet. 't Is echter toch waar. Zie, daar dansen immers de lichtjes ook, daar, mij dig voor 't gezigt."

Met wijdgeopende, verwilderde oogen staarde zij voor zich uit. Vol vertwijfeling wendde Nikola zich van dit hartbrekend schouwspel los, drukte nog een kus op haar voorhoofd en hoorde op den trap een luiden jammerkreet, dien zij hem nazond.

Margaretha's ziekte was bij hare krachtige jeugd niet van langen duur, na weinige weken kon zij reeds weder de vrije lucht verdragen. Men had Nikola's vertrek aanvankelijk voor haar verborgen gehouden en haar eigen ongeluk verdween uit hare bewustheid bij de zwakheid van haar hoofd. Thans echter, nu zij weder op den stoel voor het huis werd gedragen, nu zij over de naburige daken het bruinachtig woud in den glans der warme najaarszon zag liggen en het vinkenhutje tusschen het vallend loover door schemeren, — nu viel ook de herinnering wederom met looden zwaarte op haar arm hart. En daar zij nu eindelijk toch vernemen moest, dat Nikola vóór zijn vertrek niet haar man voor het oog der wereld geworden was, daar zij nu hare schande met ieder uur nader zag komen, rezen vreeselijke gedachten en overleggingen in haar ziel op.

Gelukkig echter vond haar beter gevoel een onverwachten steun in den doctor, toen die haar bij hare herstelling zijn laatste bezoek kwam brengen; de man wilde de belofte houden, welke hij Nikola gedaan had. Op eene verschoonende wijze lokte hij van Margareet

Op de Vendutie van Donderdag 29 dezer zullen almede worden verkocht:

Twee steenen huizen met pannen gedekt, digt bij elkander gelegen, zijnde opstallen, gelegen te Rijswijk, Kampong Serani.

(3229) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie

Op Vrijdag 30 October 1857,

Wegens vertrek voor het woonhuis van den WelEd. Gestr. Heer **de Lanoy**, op Kramat, door *van Slooten, Morgan & Co.*

van diverse meubelen, Hang-, Tafel- en Muurlampen, Spiegels en Schilderijen, Rijtuigen, 4 Spannen goedgedresseerde Wagenpaarden, Tuigen, enz., enz. (3213)

VENDUTIE

op Vrijdag den 30 October 1857,

tegen 4 pCt. Vendu Salaris,

aan 's lands Marine Werf alhier, door

John Pryce & Co.,

van Z. M. voor de dienst afgekeurde kotter

BOREAS,

metende ongeveer 380 Last, met drie masten, boegspriet, onderwand, een anker en ketting en 2 metalen pompen, thans liggende bewesten de haven, benevens eenige afgekeurde Marine benoodigdheden,

waaronder:

25280 Ned. Ponden oud Huidkoper, eenige **IJzeren en Metalen Gewigten, 5 witte Trossen, diverse Blokken, oud ijzerwerk, Ankers en Kettingen,**

verder:

aan de kleine Boom alhier,

van de voor de Recherche dienst afgekeurde Gouvernements SCHOENER,

lang 60 vt., breed 14 vt. en diep 6 vt., met staand en loopend tuig, benevens eenige scheepsbehoeften, als: Ankers en Ankerkettingen, diverse Blokken, een Nachthuis Hand- en Looplijnen, Lantaarns, Vlaggen en Wimpels, diverse Watervaten, Putsen, Schaftbalies, diverse Zeilen en Zonnetenten, touwwerk benevens een Sloep met toehooren,

voorts:

van oud vastwerk, Brandhout, afbraak en greenen deelen, afkomstig van het Ned. schip **HENRIETTE MARIA** laatst gevoerd door **G. W. Bakker.**

(3199)

VENDUTIE

op Dingsdag den 3den November 1857,

Voor het Commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

van diverse Lijnwaden, Kantoor lampen, Tafel- en Theeserviezen, Hamburgs Bier, en tot sluiting van factuur, eenige vaten pas aangebragt Engelsch Bier, tien vaten Porter Bier, Versch Amerikaansch Meel, benevens eenige kisten geneva,

ten elf ure

Twee Aandeelen in de Javasche Bank.

(3240) ABEELEN, DENNISON & CO.

VENDUTIE

Op Dingsdag 3 November 1857,

Wegens vertrek ten woonhuize van den WelEd. Heer **J. de Fiennes**, in Gang Scott, door *Cassalette & Co.*

van deszelfs wel onderhouden inboedel, bestaande in Meubelen van Mahonij en andere houtsoorten, Kasten, Tafels, Ledikanten, Spiegels en Schilderijen, Lampen, enz. enz.

voorts

van Wagens, Paarden, Tuigen, enz. (3244)

Op Vrijdag den 6 November 1857,

zullen de Ondergeteekenden, op het Koningsplein bij de Race Loots publiek verkoopen de volgende

PAARDEN,

toebehoorende aan den Heer **J. G. M. Roberts van Son**, en reeds voorloopig geannonceerd in de Java-Bode van 14 en 17 dezer, te weten:

1. Een span goedgedresseerde bruine Makassaren.
2. Een span „ „ „ „
   Deze 2 spannen maken een *fraai vierspan* uit.
3. Een Rijpaard (bruine Makassaar).
4. Een „ (zwarte „).
   Allen gekocht op de Vendutie van praauwpaarden, dd. 4 Julij ll.
5. Een bruine Sandelwood.
6. Een valk „
7. Een geelbonte Makassaar.
8. Een rood Schimmel bastaard Arabier.
9. Een wit „ „ „
10. Twee bruine Merrieveulens (bastaard Sandelwoods), oud 11 maanden.
11. Een Merrieveulen (vos) oud 2 jaren.
12. Een Hengstveulen (schimmel) oud 1 jaar.
13. Een „ (bruin) „ 1 „
14. Een span goedgedresseerde Merries, hoog 4 v. 5 d. (zijnde schimmel en zwarte).
15. Een span goedgedresseerde zwarte Merries hoog 4 vt. 5 dm.
16. Een span goedgedresseerde Merries (wit schimmels) hoog 4 vt. 8½ d.
17. Een span goedgedresseerde Merries (vossen) hoog 4 vt. 6½ dm.
18. Een span goedgedresseerde Merries (bruine) hoog 4 vt. 1 dm.
19. Een witschimmel Merrie hoog 4 vt. 6 dm. met een veulen van 1 à 2 maanden.
20. Eene bruine Merrie hoog 4 vt. 4 dm. met een veulen van 6 maanden.
21. Eene donkere Vosmerrie hoog 4 vt. en 4 dm. met een veulen van 3 maanden.
22. Eene zweetvos Merrie hoog 4 vt. 3 dm. met een veulen van 2 maanden.
23. Eene schimmel Merrie hoog 4 vt. 2 dm.
24. Eene „ „ hoog 4 vt. 1 dm. met een veulen van 2 maanden.
25. Eene valk Merrie hoog 4 vt. 5 dm.
26. Eene Sandelwood vos Merrie hoog 4 vt. 2 dm.
27. Eene Sandelwood valk Merrie.
28. Eenen prachtigen Arabischen schimmel Hengst (vader van bovengenoemde Veulens).

Deze Paarden zullen worden opgeveild in bovenstaande volgorde.

Te bezigtigen op Donderdag, te voren bij gemelde Raceloots.

(3209) GEBR. ROSELIE & Co.

Algemeen Consulaat van Frankrijk;

Ingevolge last van den **Consul Generaal** zal op **den 16 November 1857**, des voormiddags ten elf ure, door tusschenkomst van *John Pryce & Co.*; publiek aan den meest biedende worden verkocht voor rekening van belanghebbenden, het gekoperde Fransche Driemastschip

GUILLIAUME TELL

groot 329 tonnen, zijnde voor de vaart afgekeurd; zoomede deszelfs tuig, inventaris en restant provisien.

De Secretaris van voornoemd Consulaat,

(3241) HENRY DU CHESNE.

BATAVIA, 27 *October* 1857.

Consulat Général de France.

Par ordre de Mr. le **Consul Général**, il sera procédé le **16 Novembre 1857**, à onze heures du matin, par le ministère de *John Pryce & Co.*, à la vente du trois mats de commerce Français de 329 tonneaux le

GUILLIAUME TELL,

doublé en cuivre et condamné pour innavigabilité, ainsi que de ses agrès, apparaux et victuailles au plus offrant et dernier enchérisseur, pour le compte de qui il appartiendra.

Le Chancelier du Consulat Général de France,

(3242) HENRY DU CHESNE.

BATAVIA, 27 *Octobre* 1857.

VERSCHE GROENTENZADEN,

bij

(3223) F. GöRING & Co.

Pas Ontvangen:

Eene Factuur Dames-Modeartikelen,

bestaande uit:

Mantilles, zwarte en witte, à l'Impératrice, à la Duchesse et à la Marquise, Talma's, geborduurde Echarpes, Kragen, Mouwen, Chemisetten, Voilettes, Jaquettes, Brusselsche Kanten, Barège, brillante Damast Vert, zoo ook Fransche zijden stoffen, als Taffetas, Façonné, Gros d'Athène, Pekin, Satin à la Reine, Bayadère en Moiré antipne. Bij

(3200) GEBR. BEIJNON.

VERPAKKING VAN FLESSCHEN.

Enveloppes Brévetées,

zeer fraaije en bijzonder doelmatige emballage voor flesschen van alle groette en vormen.

Deze Enveloppes naar verkiezing in stroo of biezen vervaardigd, hebben, behalve nog andere, voornamelijk dit voordeel, dat zij het breken der flesschen geheel onmogelijk maken. Zij beslaan mindere ruimte dan de vroegere verpakking met los stroo, zoodat in eene gewone wijnkist van 4 Dz. 56 à 60 flesschen in Enveloppes kunnen worden verpakt, en leveren dus bij verzending per scheepsgelegenheid eene bezuiniging van 15 à 20 pCt. aan vracht op.

Voor informatiën en ter bezigtiging gelieve men zich te vervoegen bij

(3202) J. DE FIENNES & Co.

Te Koop

een nieuwe voor dit klimaat vervaardigde **Pianino**, in fraai meubel, uit de fabriek van *de Ruyter*, te Breda.

Adres

(3225) LANGE & Co.

Door Vertrek uit de hand te koop. Eene ligte zeer goede **BENDI.**

Te bevragen bij den heer

(3237) G. H. REES.

TE KOOP OF TE HUUR

Een huis gelegen in Gang Scot te bevragen bij

(3215) G. JOSEPH.

TE HUUR Een Huis,

op Molenvliet.

Adres bij

(3230) W. F. GIJSBERS.

TE HUUR 2 Huizen,

Kampong Bandan.

(3189) P. VAN OERS.

TE HUUR Een huis op het Koningsplein west zijde, te bevragen bij

(3204) D. N. BUYS.

WISSELS

op *Amsterdam*,

bij de

FACTORIJ DER NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

(3245)

---

eene bekentenis uit, waarvan hij den inhoud lang wist en bewoog haar, tot bevordering van hare gemoedsrust, terstond in de eerste dagen ook bij den pastoor belijdenis van hare schuld af te leggen. De laatste nam op zich, het geheim aan hare familie mede te deelen.

Nu nu al kwamen er zware dagen voor Margaretha. Dan zij zich met God weder verzoend wist en bij den haar anders vreemden man, den doctor, menschelijke deelneming en verschooning had gevonden, keerden bij haar langzamerhand de oude kracht en beradenheid wel weder terug, doch in den strijd met de wereld hadden haar, die thans tegen, toe zij die ook boven alles noodig hebben.

De andere, buiten huis getrouwde broeders door hunne vrouwen opgezet, waren hoogelijk verontwaardigd over de schande, welke hunne zuster over de familie bragt, en keerden haar geheel den rug toe. De jongste broeder was welgezind voor haar en bleef dat ook, maar hij had een zwak karakter en 't werd hem toch lastig haar in huis te behouden. Men ging dus tot eene boedelscheiding over, en de mederven meenden alle regt te hebben, om haar, zuster bij deze gelegenheid voor hare schuld te doen boeten. Met de nalatenschap viel het niet zoo voordeelig uit, als men verwacht had. De jongste zoon, die volgens des vaders beschikking het erfgoed overnam, moest toch eene aanzienlijke som opnemen, om van de andere broeders

af te komen, en zocht daarvoor het aandeel van Margaretha, die hem nu toch slechts tot last was, zoo veel mogelijk te bekorten. Daar de andere broeders niet voor haar optraden, werd zij hierbij aanmerkelijk benadeeld en viel haar slechts eene som toe, die tot onderhoud van haar en haar kind wel toereikend mogt heeten, maar ver beneden 't uitzet was, waarop zij bij 't leven haars vaders had durven rekenen. De doctor spoorde haar dringend aan, zich dit niet te laten welgevallen en de zaak voor de regtbank te brengen; maar dan had zij openlijk voor de menschen moeten optreden, en dit werd haar thans te hard, vooral daar de tongen haarer onbarmhartige zusters hare omstandigheden reeds lang aan de groote klok hadden gehangen. Zoo onderwierp zij zich aan het onregt, dat de ongelukkigen vervolgt, doch met bloedverwanten, die zoo onbroederlijk met haar gehandeld hadden, kon zij niet langer leven, en de voorstelling was haar ondragelijk, dat eene boosaardige hand wellicht op denzelfden drempel van het vaderlijk huis haar haksel strooijen zou, waar eertijds op iederen eersten meidag eene groene krans uit hare liefde was opgehangen.

Op een vroegen, reeds koelen morgen van het late najaar, toen men nog nergens uit de schijnen den kloppenden driedag der dorschers vernam, sloop zij door de straten van het dorp, welke zij maanden lang had vermeden, naar het woud en sloeg een smal, steil op-

stijgend voetpad in. Na een marsch van een goed uur deed dit pad haar in het kleine neventdal tot een molen afdalen. De oude molenaarsvrouw was hare moei en te gelijk haar peet; eene goedhartige ziel, gelijk haar broeder, Margareet overleden vader, schoon ook zonder diens helder verstand. Zij vond de oude nog bij de koffij, en het deed haar innig goed, toen deze, hoewel insgelijks met al het voorgevallene bekend, haar met warme hartelijkheid verwelkomde en tot eten en drinken noodigde. De moei vertelde haar vervolgens uit hare levendondervinding een dozijn gevallen, waarin zulke dingen in 't eind nog zeer goed beslagen en op eene bruiloft uitgeloopen waren; — van de drie dozijn, die een treurig einde genomen hadden, zweeg zij. Thans kwam Margaretha met haar plan voor den dag. Zij wilde bij hare tante dienen zonder loon, en voor tuin, keuken en naaiwerk zorgen, doch daarvoor zou haar dan een klein huisje nevens den molen worden ingeruimd en tot verpleging van haar kind tijd blijven. Zoo hoopte Margareet door haren handenarbeid haar kind althans het kleine kapitaal, dat zij gered had, als erfdeel te verzekeren. De moei, die de handigheid en vlijt harer nicht zeer goed kende, nam dit voorstel gretig aan en beloofde, haar als kind des huizes te zullen behandelen. Reeds den volgenden morgen kwam Margareet over, nadat zij vooraf aan Nikola een brief geschreven en hem met hare nieuwe woon-

Met toestemming van den Heer Resident van Batavia.

Théâtre Funambule

van den Heer

LUIS FERONI,

staande deszelfs fraai ingerigten tent op de Oosthoek van het Koningsplein, alwaar vroeger het gebouw der tentoonstelling heeft gestaan.

Op VRIJDAG, den 30 October 1857.

VERSCHILLENDE DANSEN en **EXERCITIEN** op de gespannen Koord met en zonder Balanceerstok, **TOURS DE FORCES, GYMNASTISCHE OEFENINGEN, GROOTE LUCHTSPRONGEN,** enz., enz., enz.; breeder op de Affiches vermeld.

ENTRÉE.

Op de Gallerij. . . . f 3,—
Parterre. . . . » 2,—
Onder de Gallerij. . . » 1,—
Kinderen beneden de 12 jaren betalen de helft.

De Voorstellingen zullen des avonds ten 8 ure precies een aanvang nemen. (3234)

---

f 15,000,—

in leen te bekomen onder eerste verband van vaste goederen.

Adres lett. C bij de Boekhandelaren

(3226) LANGE & Co.

---

233 Ned. Staatsloterij.

Loten in deze thans spelende loterij, zijn wederom verkrijgbaar bij den ondergeteekende, tegen de bekende prijzen van

heele loten.........	f 100.—
halve »	» 50.—
vijfde »	» 20 —
tiende »	» 10.—

Daar de berigten van de trekkingen der 4 en 5 klassen, waarin de hoogste prijzen, met de volgende mails worden verwacht, gelieven reflecterenden zich ten spoedigste aan te melden.

(3228) H. M. VAN DORP.

N. B. In deze beide klassen moet nog worden uitgeloot:

1 Prijs à f 100 000; 1 à f 50 000; 1 à f 25 000; 1 à f 10 000, benevens de mindere van f 65 — tot en met f 5000 —, ter somme van p. m. f 400 000 en eene premie à f 30.000.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den WelEd. Gestr. heer *Jan Willem Bouwer* in leven Directeur van het groot militair Hospitaal alhier, gelieven daarvan aangifte of betaling te doen, binnen 3 maanden na heden aan

den Testamentairen Executeur,

(3220) A. J. SMITT.

SOERABAYA 21 *October* 1857.

De Heer **Robert B. Torrance** heeft onze generale procuratie.

(3195) BURT, MYRTLE & Co.

BATAVIA, 23 *October* 1857.

Mr. **Robert B. Torrance** is authorized to sign our firm by procuration.

(3194) BURT, MYRTLE & Co.

BATAVIA, 23 *October* 1857.

GRANT WILLIAMS & CO.

Merchants and Commission Agents.

(3227) **Bangkok, Siam.**

Het Atelier van den Kunstschilder J. D. BEIJNON, is weder op nieuw geopend. (3191)

Wordt gevraagd eene Gouvernante van middelbare leeftijd op Java, voor de opvoeding van vier jonge Kinderen, bij preferentie iemand die de eerste gronden der Muziek kan onderwijzen.

Adres Brieven franco onder la. J. M., Postkantoor te Soerabaya. (3224)

Gevraagd iemand de vereischten bezittende om als Hofmeester in een Hotel te kunnen ageren. bij voorkeur gehuwd.

Salaris naar bekwaamheid. Adres lett. O.

(3222) H. M. VAN DORP.

Op een Land

wordt ten spoedigste gevraagd iemand van een goedig gedrag en liefst iemand die meer op een land werkzaam is geweest, de Maleische taal spreekt en schrijft en die, behalve de boekhouding, ook de dagelijksche werkzaamheden kan waarnemen, tegen salaris van f 70 koper 's maands, met rijst en vrije woning.

Adres lett. F te Batavia, brieven franco, den heer

(3235) J. BROWN.

Iemand, in een Handelshuis alhier werkzaam, wenschte zijne avonduren te besteden, tot het verrigten van Schrijfwerk. Adres de Drukkerij *Java Bode.* (3193)

Mr. E. Hubert,

a l'honneur d'informer le public qu'il vient de recevoir de Paris une facture, se composant de harmoniums et nouveautées, Toilettes de mariées, Robes de barège et mousseline, Broderies anglaises, Dentelles blanche et noir, Souliers de satin blanc, Rubans de velour, Cordeliers de soie, Rubans pour coiffures et garnitures. Fleurs, Coton de crochet, Lacet blanc et noir, Devant de chemises brodées, Mouchoirs de batiste, Gants de peau pour homme et dame, etc., etc.

Ce tout en hautes nouveautées et qualités supérieurs; il la détaillera au plus juste prix en son domicile,

(3190) **Beerendrechtslaan.**

W. J. Olland,

Agent van den Akademischen Instrumentmaker **H. OLLAND,** te Utrecht,

heeft de eer te berigten, dat hij zich hier ter plaatse gevestigd heeft als:

Horologie- en Instrumentmaker

Zijne werkplaats is geopend op Noordwijk in den **NIEUWEN TOKO**, regt tegenover het Java-Hotel.

BATAVIA, *October* 1857. (3217)

Kantoor-Boekhandel, W. BRUINING.

Almanakken 1858.

I. Zak-Almanak.

f 2.—. Per Post f 2 50

II. Groote Kantoor-Almanak.

Fraaije KLEURENDRUK

Onopgeplakt f 1,—. Opgeplakt f 2 —.

III. Kleine Kantoor-Almanak.

Onopgeplakt f 0 50. Opgeplakt f 1,—.

Mede verkrijgbaar bij **H. BLOK** te **Cheribon.**

(3236)

Lithographie van H. M. van Dorp, te Batavia.

Visitekaartjes,

in verschillende grootten à f 8 per 100 (3232)

Boekbinderij en Linieerfabriek van H. M. van Dorp te Batavia.

Door den ondergeteekende worden vervaardigd **ALLERLEI FORMATEN VAN LINIEERWERK**, zoowel voor **Rekening-Courant-, Factuur-** en **Verkooprekeningpapier**, als voor verschillende soorten van

KANTOORBOEKEN,

die door hem gebonden worden op de **Fransche** wijze in **Groen Leder met of zonder koperen hoeken** en **ruggen** of in andere banden naar verkiezing der belanghebbenden.

Verschillende soorten van Banden,

met of zonder vergulde rugtitels.

Alles wordt ter zijner werkplaats met den meesten spoed en netheid vervaardigd en op de billijkste wijze berekend.

(3233) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, *October* 1857.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Mr. *R. E. N. d'Abo en Echtgenoot, gemagtigden G. L. d'Abo, G. L. Dorrepaal* en Jhr. *P. Druyvesteyn.* (3196)

Het Stoomschip **LANGAN LAMONGAN** vertrekt den 30sten a. s. via **Cheribon** naar **Samarang**. Adres

(3243) LEVERT & Co.

Passage naar Rotterdam

wordt aangeboden met het nieuw gebouwd snelzeilend Barkschip **MAARTEN VAN ROSSEM**, Kapt. **G. F. Rijken**, bijzonder goed ingerigt en uitgerust voor passagiers, hetzelve voert een' medicinae Doctor. Het vertrek van hier is bepaald in de eerste helft der maand December.

Adres te Samarang bij den heer *J. C. Thooft* en alhier bij den Gezagvoerder in het Marine Hôtel en bij *de Agenten*,

(3246) HAAGER & SCHUURMAN.

Met de Cortgene,

kapitein **D. Dunlop** wordt nog gelegenheid aangeboden voor den overvoer van passagiers, om in de eerste dagen van November naar **Rotterdam** te vertrekken.

(3238) REIJNST & VINJU.

---

plaats bekend gemaakt had.

Onder al deze drukten en beslommeringen had zij er zich tot hiertoe nog geheel niet ongerust over gemaakt, dat Nikola zoo voordurend niets uit Berlijn van zich liet hooren; op het land is men buitendien niet zoo aan druk brievenschrijven gewend, als in de stad. Thans echter bij hare stille en geregelde werkzaamheid in den molen kwamen allerlei gedachten bij haar op, waartegen zij nogtans met alle kracht zocht te strijden. Dat hij in de hoofdstad was aangekomen, wist zij door zijne betrekkingen, en een uit de dienst ontslagen kameraad had haar eenmaal een groet van hem overgebragt. Hiermede zocht zij haar gemoed gerust te stellen; en dat zij de wereld achter zich had gelaten, ontwaakte in plaats der treurigheid de zoete hoop der moederzaligheid en, sterk in moed en vertrouwen, zag zij weder met helderder blik hare toekomst te gemoet.

Zoo kwam het uur harer bevalling. De vroedvrouw hield, voordat zij de blinden sloot, nog eenmaal met het kind aan het venster en voegde der moeder troostend toe: „Verheug u, Margaretha, gij hebt een frisschen knappen jongen; de blaauwe oogen krijgt hij, zoo als zijn vader die heeft.” Vervolgens echter wenkte zij de oude molenaarster achter den rug der moeder tot zich en wees die op 't gelaat des kleinen, een vlekje aan de ader, die digt onder 't voorhoofd heenliep. Bezorgd boog de moei zich over het hoofdje van den jonggeborene neder, en toen zij na eene poos weder opzag, verrieden hare oogen eene stille bekommerde verstandhouding; de vroedvrouw knikte een ja, de moei schudde treurig het hoofd, vervolgens legden zij het kind in den arm der moeder. Den volgenden zondag werd dit onder den naam van Nicolaus gedoopt. Margareet echter schreef, vol moederzaligheid, met overstroomend hart en nog sidderende hand, den vader een brief, die hem de gelukkige uitkomst meldde, en thans eerst, daar zij het gevoel eener ongekende vreugde met hem uitwisselen wilde, zag zij met brandend verlangen een antwoord van hem te gemoet.

Op een avond bragt de molenknecht, die uit Blankenheim koren gehaald had, een brief van het postkantoor daar mede. Margaretha was juist iets in de keuken gaan doen, en de moei zond den knecht bij haar. Na een poosje riep zij haar; doch Margareet antwoordde niet en kwam niet. De goede vrouw ging zelve naar de keuken, de vlam sloeg hoog van den haard op; Margareet zag het niet zij zat als wezenloos voor den gloed op den grond, de brief lag op haar schoot. De oude nam hem op, las hem en kon zich niet verklaren, dat hij Margaretha dien schrik had kunnen berokkenen. Hij klonk immers regt vriendelijk, hij verzekerde immers, dat Nicola zijne hand nimmer van het kind aftrekken wilde, hij vernam zelf, of hij niet thans reeds voor Margareet iets doen konde. Margaretha had echter met scherper blik tusschen de regels gelezen, en reeds de eerste woorden luidden zóó, dat zij niet stonden met hare onmetelijke moedervreugde; — van de innigheid, die eens Nikola's minste woorden en gezegden kenmerkte, was in dezen brief geen zweem meer. In een oogenblik was het haar duidelijk geworden, dat zij zelve eene verlatene en haar knaap een weeskind was.

Ditmaal weende zij niet, zwijgend nam zij den brief uit de hand harer moei, ging regelregt den hof over naar haar kamertje, en nam haar kind uit de wieg, dat juist ontwaakte en de handjes naar haar uitstak. Met de kleine wierp zij zich voor het Mariabeeld neder en in stom gebed legde zij voor God en de maagd de heilige gelofte af van het wicht tegelijk vader en moeder te zullen wezen. Eerst toen zij vervolgens den knaap aan hare borst legde, en die met de heerlijke blaauwe oogen zijns vaders tot haar opzag, vloeiden hare tranen over zijn voorhoofd en was zijn warm leven haar als een verzachtend heelkruid, dat onmerkbaar uit de wonde haars harten de bitterste pijn wegtrok. Na dezen dag kwam de naam van Nikola niet weder over hare lippen; ook schreef zij hem niet weder; doch hare bezigheden verrigtte zij naar gewoonte, het kind groeide voorspoedig op en hare moei zegende den dag van hare komst daar in huis.

(*Wordt vervolgd.*)

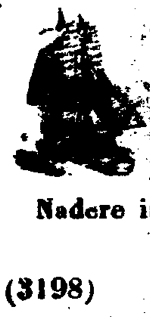

Wordt gelegenheid aangeboden voor **Passage naar SAN FRANCISCO** met het Zweedsch schip **CARIN CICILIA**, kapitein **Bergström**, en

naar BOMBAY

met het Hamburger schip **ELBE**, kapitein **Mühlenroth**, beiden spoedig te vertrekken.

Nadere informatiën te bekomen bij

de Agenten,

(3198) TöLKEN, VOGET & Co.

BATAVIA, 23 *October* 1857.

Ferdinandina Emma.

Met bovengenoemd nieuw gebouwd snelzeilend Nederlandsch barkschip, gevoerd door kapitein *R. A. Tange*, wordt eene bijzondere gunstige gelegenheid voor **Passage** naar **NEDERLAND** aangeboden. Het vertrek van dit schip zal in de maand **December** direct van hier plaats hebben.

Nadere informatie bij den Gezagvoerder en

de Agenten.

(3203) E. MOORMANN & Co.

Voor Passage naar Nederland,

wordt aangeboden het Ned. barkschip **ASIA**, kapt. **C. Abrahamsz Jr.** voerende eenen geëxamineerde doctor, en voorzien van eene ruime campagne en verdere uitmuntende inrigtingen. Genoemd schip zal vermoedelijk tegen het einde van November van Samarang kunnen vertrekken, om via Batavia de terugreis aan te vangen. Men informeere zich bij den Gezagvoerder in het Marine-Hotel, dan wel te Samarang bij de Heeren *Dorrepaal & Co.* en alhier bij

de Agenten,

(3247) HAAGER & SCHUURMAN.

BATAVIA.

Naar wij vernemen zal de Luitenant Kolonel. Inspecteur der Schutterijen enz. op morgen middag ten 4 ure op het Koningsplein de jaarlijksche inspectie houden over het bataillon Bataviasche Schutterij.

— Volgens berigten van Anjer had het, op den 20sten October, door Straat Sunda gestoomd Engelsche Stoomtransportschip *Impératrice*, commandant J. Ossi, Engeland den 13 Augustus verlaten hebbende, 566 man troepen aan boord, bestemd naar Hongkong. Ook is aldaar op den 28 dezer voorbijgekomen het Noord Amerikaansche stoomfregat *Minissota* kapitein ter zee S. F. Dupont, hebbende aan boord Z. E. den gezant der Vereenigde Staten bij het hof van Peking, den heer Reed en gevolg. Die bodem heeft de Meeuwenbaai aangedaan, om water en steenkolen in te nemen en had den 21 September jl. de Kaap de Goede Hoop verlaten.

Rembang. In de afdeeling Bodjonegoro is, na eene droogte van bijna vijf maanden, van af den 1sten tot den 7den dezer aanhoudend regen gevallen, ten gevolge waar van $90\frac{1}{2}$ bouws van Gouvernements wege aangeplante tabak zijn verloren gegaan.

Palembang. Zekere roover, Blatoeng genaamd, heeft zich met 15 volgelingen, gewapend met drie geweren, trachten schuil te houden in de Goemaij Talang, (Lematang Oloe) doch is door eene patrouille pradjoerits verjaagd.

Eene huiszoeking in de doeson Tandjoeng had het gevolg dat drie zijner volgelingen in handen der pradjoerits vielen.

Het adjunct-divisiehoofd, hetwelk last had om die marga te bezoeken, werd met eenen aanval van Piraboen (van wien melding is gemaakt in ons nommer van den 27sten Mei 1857) bedreigd, die zich met 20 volgelingen, gewapend met 10 geweren, in de doeson Soeka Ramie ophield, doch later op de doeson Endikat zoude zijn terug getrokken.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. In den namiddag van den 10den September ontstond door onvoorzigtigheid brand in de kampong Antasan besar op de hoofdplaats Bandjermasin, ten gevolge waarvan 14 vrij groote inlandsche huizen werden in de asch gelegd. De schade bedragt p. m. *f* 8.000.

(*Jav. Cour.*)

NEDERLAND.

Rotterdam, 7 September. De buitengewone warme temperatuur, waardoor zich deze zomer kenmerkt, heeft tot het begin dezer maand aangehouden. Dat de vruchtboomen in denzelfden zomer tweemaal bloesem vertoonen, is geene zeldzaamheid, maar dat de wijnstok in ons land tweemaal vruchten voortbrengt is weinig waargenomen en dit is op sommige plaatsen thans werkelijk het geval. Er bestaat geen voorbeeld dat de graanoogst vroeger dan dit jaar binnen werd gehaald en de berigten omtrent kwaliteit en kwantiteit zijn bevredigend. De keerzijde van dezen toestand is echter minder aangenaam. Er was schier overal gebrek aan water, in de weide voor het vee, in vele gemeenten voor de inwoners. De moestuinen moest men met water, van heinde en verre, uit rivieren of groote kanalen aangevoerd, besproeijen, om ze voor verzengen te bewaren; aan na gras werd niet meer gedacht, want de grasvelden zagen er uit of ze verschroeid waren, op vele plaatsen moest uit dien hoofde het vee, midden in den zomer, op stal gebragt worden, hetgeen op de voorname vee markten reeds een aanmerkelijken invloed op de prijzen uitoefende. Maar dit is niet alles. Er was ook gebrek aan water om, ingeval van brand, als bluschmiddel te dienen, en er is geen voorbeeld te noemen zoo menigvuldig brand ongelukken als dezen zomer, en voornamelijk in de laatste dagen, hebben plaats gehad. De veenbranden in Drenthe. Friesland en Overijssel, als ook in Groningen, Gelderland en Limburg, waren schrikbarend. Onder de gemeenten Leek en Marum, geleken de veenen eene zee van vuur; in de veenen nabij Hoogeveen had men de hoop tot blusschen of beperking van het vuur reeds opgegeven, ook werden daar en onder Coevorden, eenige huizen eene prooi der vlammen; onder Haule, Haulerwijk, Odoorn, Pekela, Rijssen, Goor, Wierden, Vriesveen, Aamsveen, Venroij, Zelhem, enz., enz. zijn voor duizenden guldens aan turf verbrand. Op laatstgenoemde plaats sloeg de brand uit het veen over in de Dennenbosschen, van welke er verscheidene vernield werden. Op sommige plaatsen is het vuur, dat meer dan twee voet in den grond zat, ook na den fellen regen, die den 2den en 3den dezer gevallen is, niet geheel gebluscht. In de gemeente Oost (Limburg) werden den 28sten Augustus 14 boerenwoningen, waaronder zeer aanzienlijke, in den asch gelegd. Eene groote waarde aan granen, akkergereedschap, meubelen enz. is daar verloren gegaan. Gelukkig is sedert de straks genoemde weersverandering, de temperatuur wat koeler geworden en den bodem wat bevochtigd, hetgeen waarschijnlijk voor de zeer benadeelde zuivelbereiding van belang kan zijn.

— Z. M. de koning heeft den heer dr. G. Simons definitief eervol ontslagen als directeur der Delftsche academie; tevens heeft Z. M. den vroeger benoemden academischen raad bevestigd en dezen belast met het financieel beheer der instelling.

— Te Leiden is bij herstemming in plaats van den heer Groen tot lid van de tweede kamer gekozen de heer mr. R. J. Schimmelpenninck met 909 van de 1567 ingekomen geldige stemmen. De heer mr. N. Olivier bekwam 650 stemmen.

— Z. M. de koning heeft ter gelegenheid van de verjaardagen van HD. zonen, den prins van Oranje, den 4 September en van prins Alexander, den 25 Augustus invallende, kortelijk in de residentie vertoefd. De kroonprins en kroonprinses van Wurtemberg te Scheveningen, alsmede de grootvorstin Marie van Rusland, in de residentie gelogeerd, woonden gedeeltelijk de ten hove gegeven feesten bij. De koning is vervolgens naar Soestdijk vertrokken om H. M. de koningin-moeder te bezoeken, welke vorstin binnen kort hare dochter, de groot-hertogin van Saksen-Weimar-Eisenach, zal gaan bezoeken. Het vertrek van H. M. de koningin naar Stuttgardt is bepaald op de helft dezer maand.

Z. M. heeft de prins van Oranje ter gelegenheid van HD. 17den verjaardag, bevorderd tot kolonel bij het reg. grenadiers en jagers, kapt. t/z. en kolonel van het Ned. Indisch leger, alles à la suite. Z. K. H. was tot dus ver luit. kol. en kapt. luit. t./z.

— Werden gepasseerden winter van Harderwijk nu en dan berigten vernomen van plaats gehad hebbende ongeregeldheden, veroorzaakt door den grooten toevloed van vreemdelingen voor onze koloniale dienst, nu moet men zeggen dat sinds maanden lang reeds niets is voorgevallen, wat op eene eenigzins ernstige wijze de rust dreigde te verstoren, niettegenstaande het werf dépot, naar wij uit zekere bron vernemen, nog eene totale sterkte heeft van ruim 1000 hoofden, waarvan, na aftrek van alle afwezigen en zieken, meer dan 800 in de cazerne aanwezig zijn. Als een ware tegenhanger van vroeger kleine ongeregeldheden, verdient het opmerking dat, naar wij uit dezelfde vertrouwde bron vernamen, onder anderen den 29sten Aug. door de patrouilles geene enkele arrestatie van beschonkene of twistende manschappen had plaats gegrepen en geen enkel man op het avond appel had ontbroken, niettegenstaande er toch dien en den vorigen dag omstreeks drie duizend gulden aan handgelden waren uitbetaald.

— Uit particuliere berigten wordt ons medegedeeld, dat Zr. Ms. stoomschip *Gedeh*, onder bevel van den kapitein luitenant ter zee B. H Staring, den 25 Julij ll. uit het vaderland gestoomd, met bestemming naar Batavia, thans te Cadix in het droogе dok ligt. Zeilende in de Spaansche zee, heeft men een lek ontdekt, dat niet zonder behulp der pompen, die door de machine worden in werking gebragt, meester was te blijven, waarom men de eerst te bereiken haven, zijnde die van Lissabon was binnengeloopen; doch het droogе dok aldaar te klein zijnde, is men genoodzaakt geweest naar Cadix te stoomen, alwaar men denkt ongeveer eene maand te zullen moeten blijven. De gezondheidstoestand van het état-major en de equipage was voldoende.

— De ministers van kolonien en van oorlog, als hiertoe van den koning de vereischte magtiging hebbende bekomen, hebben ter kennis van allen gebragt, die daarbij belang mogten hebben, dat in de eerstvolgende jaren alle kadets voor de dienst in Oost-Indie geheel voor rekening der koloniale geldmiddelen aan de koninkl. militaire academie zullen worden geplaatst; zullende nogtans die plaatsing geschieden onder gehoudenheid dat overeenkomstig art. 18 van het reglement voor die inrigting, de ouders of voogden zich vooraf bij borgtogt verbinden om de sommen, uit de Indische fondsen ten behoeve van hunnen zonen of pupillen te vertrekken, terug te betalen, ingeval die jongelingen hunne bestemming niet volgen, het geval van overlijden alleen uitgezonderd. Deze bekendmaking is voorloopig geschied, opdat de ouders en voogden in het meer zekere vooruitzigt dan tot dusverre bestond, dat hunne zonen of pupillen voor de Indische dienst geheel kosteloos zullen worden toegelaten, deze hunne zonen of pupillen bij tijds zouden kunnen doen voorbereiden tot het vergelijkend examen, hetwelk in den regel elk jaar omstreeks het midden der maand Junij te Breda wordt gehouden tusschen de adspiranten, die naar de bedoelde plaatsing dingen, en waartoe te zijner tijd eene oproeping wordt gedaan.

— Den 13den Sept. zal van Hardewijk vertrekken een detachement suppletie troepen, sterk 200 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den van verlof terugkeerenden kapitein der Oost Ind. inf. W. Rijkens, medegeleiders de 2de luit. der inf. J. B. van Driem en de 2de luit. der O. Ind. genie W. J. C. Lees, om den 15 daaraanv. over te gaan aan boord van het schip *Loevestein*, gezagvoerder C. Vonk, in lading liggende te Nieuwediep en bestemd naar Oost-Indie.

Brieven bijzonderheden omtrent de reis van den Prins van Oranje behelzende.

Aan boord van Z. M. stoomcorvet Groningen 17 *Aug.*

»Den 14den Augustus, des namiddags half één ure, arriveerden wij op de reede van Lissabon. Naauwelijks waren wij ten anker of wij werden plegtig gesalueerd en zagen een aantal autoriteiten en hooge personaadjes (waaronder de hertog van Terceira met gevolg) aan boord verschijnen, tot het complimenteren van den prins van Oranje. Ten 8 ure den volgenden ochtend werd Z. K. H. door de generaals, die den prins van wege Z. M. don Pedro V. toegevoegd waren, van boord afgehaald, om Hoogstdeszelfs opwachting bij den koning te gaan maken, die voor het tegenwoordige te Cintra, op vijf uren afstands van Lissabon gelegen, verblijf houdt. Behalve door zijn Portugeesch gevolg, werd Z. K. H. hierbij vergezeld door Hoogstdezelfs gouverneur, luit-kolonel jhr. A. E. O. de Casembroot, den luit ter zee 1ste kl. jhr. F. de Casembroot, den 1sten luit. der grenadiers jhr. K. W. de Kock en den baron van Pallandt. Den volgenden dag (Zondag, 16 Augustus), heeft Z. M. de koning van Portugal zich met den prins van Oranje en beider gevolg naar het kasteel van den infant, Hoogstdeszelfs broeder, kapt.-luit. bij de Portugesche marine, begeven, welk prachtig slot 4265 voeten boven het oppervlak der zee verheven ligt. Des avonds ten 8 ure van dienzelfden dag werden, op verlangen des konings, de officieren van de *Groningen*, aan Z. M. alsmede aan HD. vader, koning don Ferdinand, en aan den even genoemden infant voorgesteld; na afloop van welke plegtigheid den officieren een diner werd aangeboden, en hun de vertrekken werden aangewezen, die tot hun nachtverblijf in het kon. paleis waren in gereedheid gebragt.

»Maandag, den 17den, is Z. M. de koning van Portugal met den prins van Oranje en gevolg, naar het vorstelijk lustslot te Mafra vertrokken, tot het houden van eene groote hertenjagt; terwijl de officieren van de *Groningen*, na insgelijks het kasteel van den infant, 's konings broeder, en verscheidene merkwaardigheden van Lissabon en zijnen heerlijken omtrek (onder anderen de ruïne van een prachtig Moorsch kasteel en een beroemd Capucijner klooster) bezigtigd te hebben, naar boord terugekeerden.

'S Konings broeder had het voornemen te kennen gegeven, om den prins van Oranje aan boord van de *Groningen* te bezoeken. Zelfs sprak men van een bezoek van den koning.''

22 *Augustus.*

»Na van het uitstapje met Z. M. den koning van Portugal te Lissabon teruggekeerd te zijn, kwam Z. K. H. de prins van Oranje, den 19 Augustus met HD. gevolg, weder aan boord van de *Groningen*, vergezeld door den oudsten broeder des konings, Dom Louis, hertog van Oporto, die met eenige generaals, in zijn gevolg, het middagmaal met den prins gebruikte en niet voor des avonds half tien ure weder naar den wal vertrok. Bij zijn aan boord komen werd de hertog zoo door de *Groningen*, als door de mede hier ter reede liggende Nederlandsche fregatten *de Ruijter* en de *Wassenaer* met een saluut van 21 schoten begroet, terwijl bij zijn vertrek naar den wal, te zijner eere op de nokken der ra's van de drie oorlogsbodems blikvuren brandden. [illegible] onze kroonprins naar den wal, om in gezelschap van den hertog van Oporto al het merkwaardige van Portugal's schoone hoofdstad te bezigtigen, na afloop waarvan (tegen 6 ure 's avonds) de prins met den hertog weder naar boord terugkeerde, waar deze laatste andermaal de gast van onzen prins was; onder de verdere genoodigden bevonden zich de hertog van Terceira en de Russische gezant bij het Portugesche hof, die thans tijdelijk met de waarneming van de Nederlandsche legatie te Lissabon belast is, benevens verschillende hoofd officieren in dienst van Zijne Portugesche Majesteit.

»Den 21 Augustus (Vrijdag) vertrok de prins van Oranje reeds vroegtijdig van boord, om bij den Russischen gezant het ontbijt te gebruiken; waarna Z. K. H. het arsenaal en nog eenige andere inrigtingen in oogenschouw nam, vervolgens aan een collation op het koninklijk paleis deel nam, tegen half zes ure des namiddags met den hertog van Oporto en gevolg, de Nederlandsche stoomfregatten *de Ruijter* en *Admiraal van Wassenaer* inspecteerde, en tegen half 9 ure 's avonds, met den evengenoemden prins, aan boord van de *Groningen* terugkeerde, om het diner te gebruiken, waaraan, behalve de hertog en diens gevolg, alsmede de Russische gezant, ook deel namen onze consul-generaal en vice-consul te Lissabon. De hertog en de verdere hooge gasten verlieten de *Groningen* eerst na middernacht.

»Heden ochtend (Zaturdag, 22 Augustus) kwam de hertog van Oporto, ten half negen ure aan boord, om afscheid van onzen kroonprins te nemen; en begaf zich na een half uur toevens weder naar den wal. Zoo straks wordt het anker geligt en vertrekt de *Groningen* naar zee om de reis naar Malaga aan te nemen, waar wij den 25sten dezer hopen aan te komen. De meesten onzer nemen de aangenaamste herinneringen aan ons kort maar belangwekkend verblijf in deze hoofdstad en op hare reede mede.

»Behalve onze kroonprins, zijn ook de oversten Casembroot en Wolterbeek, de 1ste luit. de Kook en de baron van Pallandt door Z. M. den koning van Portugal met ridderorden begiftigd.

»Omtrent ons verblijf te Vigo, waar wij den 12den dezen aankwamen, kan ik u nog mededeelen, dat ook aldaar Z. K. H. de kroonprins met de meeste eerbewijzen ontvangen is. Nadat de militaire en burgerlijke autoriteiten der stad hare opwachting bij den prins gemaakt hadden, ging Z. K. H. omstreeks 11 ure in den morgen naar den wal, en bezigtigde, onder geleide van den gouverneur der stad, al wat zij besienswaardig oplevert. Na afloop van het diner, dat 's middags aan boord van de *Groningen* plaats had, en waaraan de genoemde autoriteiten deel namen, deed Z. K. H. nog eene wandeling door de stad, en keerde ten half negen uur naar boord terug. Ter eere van den prins werd er des avonds te Vigo eene militaire muziek gegeven, terwijl al de klokken der stad werden geluid, en er een fraai vuurwerk werd afgestoken. Om aan deze eerbewijzen te beantwaarden, werden van al de ra's der *Groningen* blikvuren ontstoken. Den 13den kwa-

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 28 October 1857, No. 86.

men de verschillende autoriteiten der stad vroegtijdig afscheid van Z. K. H. nemen, en bij het vertrek van het fregat, dat ten negen ure's morgens plaats had, werd hetzelve met een saluut van 21 schoten begroet."

— Bij het 1ste regiment infanterie heeft een treffend ongeluk plaats gehad. Terwijl de miliciens binnen de batterijen van het Vossegat, nabij Utrecht, bezig waren met schijfschieten, werd de sergeant Stevels, van genoemd reg., die de wacht bij de schijf had, door eigen onvoorzigtigheid door een kogel in het hoofd dermate getroffen, dat hij na een paar zuchten, onmiddelijk den geest gaf.

— Op ll. Dingsdag, den verjaardag van de onthulling van het Eendragtsbeeld te Amsterdam, is in het burger-weeshuis aldaar, onder het bekende gedenkteeken van van Speyk, een marmeren steen aangebragt, waarin met rood en zwart schrift, het vers op van Speyk, ten vorigen jare door den heer Burlage vervaardigd, gebeiteld is. Deze steen en de plaatsing daarvan geschiedde op last van Z. M. den koning, die des dichters naam met gulden letters onder het vers deed plaatsen en aan het gesticht met dit geschenk eene aangename verrassing had bereid. Wij laten het gedicht hieronder volgen. De in cursief gedrukte regels zijn in roode letters uitgevoerd:

Aan Amstels burgerwees, wiens ridderlijke hand,
Voor de eer van vorst en vaderland.
De lont sloeg in het kruid ten koste van zijn leven. —
Aan hem, die Neêrlands vlag, geschonden en verscheurd,
Aan de overmagt niet veil kon geven
Den in zijn bloed gekleurd........
Van Speijk heeft, trouw tot in den dood,
En trouw aan 't kleed, als kind gedragen,
Zijn vlag, bij 't laatst vaarwel! gedoopt in 't zwart en rood,
En zóó den euvelmoed in 't aangezigt geslagen —
Toen was de driekleur 's vijands buit,
Half rood, geverwd in 't bloed, half zwart gebrand in 't kruid!

— Door Z. M. den koning werd op 18 dezer aan de bewoners van Apeldoorn een feest gegeven. Toen Z. M. bij die gelegenheid een vierjarig knaapje aan de hand zijner zuster ontdekte, dat slechts de regterhand ten gebruike had, wilde Z. M., dat het voor H.D. rekening voor schoolonderwijzer zou worden opgeleid, met verdere verzorging, aangezien het kind te ver buitenaf woont, om anders dagelijks de school op het Loo te kunnen bezoeken; zeker eene aangename herinnering voor dat kind op lateren leeftijd aan den dag, waarop Z. M. de wet op het lager onderwijs heeft bekrachtigd, hebbende de koning betuigd, op dien middag zich te midden dier menigte zeer gelukkig te gevoelen.

ENGELAND.

Londen, 24 Aug. In weerwil der aan de ministeriële dagbladen gegeven wenken, om de ongerustheid te doen bedaren en aan de bekende tijdingen een minder treurigen tint te geven, dan dien, welke door de algemeene openie aan dezelven wordt toegekend, moeten wij toch, door de aanhoudende vergaderingen der ministers en de hieronder volgende nota van de *Globe*, veronderstellen dat de eerste indruk de ware is geweest. Die nota bevat het volgende:

»Het zenden van troepen naar Indie, heeft onze magt aan Infanterie van linie in Engeland verminderd tot 14 bataillons, in stede van 40, die gewoonlijk in het Vereenigd Koningrijk aanwezig zijn. De aankomst van 4 regimenten binnen weinige dagen uit de Middellandsche zee; zal die magt wel tot 18 bataillons brengen, doch van den anderen kant, is het zeer waarschijnlijk, dat er ten gevolge der zending van meerdere regimenten naar Indië, op nieuw vermindering zal plaats hebben. Het behoeft geen betoog, dat het noodzakelijk zal zijn gedurende een zekeren tijd aldaar eene belangrijke Europesche magt aan te houden en dat hier, eene geëvenredigde reserve, om der gebeurtenissen het hoofd te kunnen bieden, en de leemten aan te vullen, aanwezig moet zijn. Er is dan ook besloten om onmiddelijk tot eene talrijke vermeerdering van het leger over te gaan, die, ten minste, in 20 bataillons infanterie zal bestaan. Twee derzelven zullen waarschijnlijk, door de benoeming van nieuwe officieren in de *Gazette* van morgen, reeds officieel bekend worden, terwijl de overigen met den meesten spoed zullen worden bijeengebragt.

Inmiddels zal deze vermeerdering geen verzoek om vota aan het parlement noodig doen zijn, want, door de belangrijkheid der reeds naar Indië gezondene versterkingen, hebben wij twee regimenten cavallerie en 24 regimenten infanterie minder, dan in het budget zijn uitgetrokken. Niettemin zal er voor de sluiting van het parlement, eene additionnele vota voor de dienst der milicie gevraagd worden.

— De *Times* maakt een brief bekend, door den generaal Sir Charles Napier den 31sten Mei 1850 geschreven. Op dat oogenblik, toen nog niets aan de waarschijnlijkheid eens oproers der Sipaijers deed denken, wees de overwinnaar van Seinde, er de oorzaken van aan, deed het voorgevoel er van ontstaan, de onbekwaamheid van het Gouvernement betreurende, om redmiddelen tegen het kwaad aan te brengen. Het volgende uittreksel van dien brief is de *Globe* en de andere organen der staatkunde van de ministers voorzeker niet aangenaam.

»De vleijende complimenten door U tot het Indisch Bestuur gerigt, doen mij lagchen, omdat ik weet, dat gij niet gelooven kunt, dat zij opregt verdiend zijn. Neen! Neen! nimmer zal ik het U toestemmen, dat wij zijn, *sterk, regtvaardig, ordelijk geregeld, of dat wij niets van het volk nemen, dan hetgeen de wet ons veroorlooft te nemen, of, dat wij alle maanden betalen.* Wij betalen ons zelven, *ja*, maar niet aan anderen. Ziehier een daadzaak. De koelies, bijeen verzameld om de bagaadje van den Gouverneur te dragen, wanneer hij op reis gaat, worden met geweld te Simla van groote afstanden bijeengebragt en men betaalt hun twee pence per dag, terwijl zij met de uiterste wreedheid worden behandeld. Nu verneem ik, dat door nalatigheid der beambten of misschien wel door hunne verduistering, 8 à 10,000 dier koelies, gebezigd om Lord X.... over de vlakten te brengen, toen hij Indië verliet, die ellendige betaling zelfs sedert drie jaren niet ontvangen hebben!

»Mijn waarde heer! Gij leeft in een betooverden kring te Calcutta, gij kent het Indisch Bestuur slechts in theorie, volmaakt als of gij de Gouverneur Generaal waart. De onmenschelijkheden, die hier bedreven worden, laten zich niet beschrijven. Gij kunt ze in uw bibliotheek te Calcutta niet leeren kennen, maar ik, die alle oorden van het land, dan te voet, dan te paard doorkruis, heb sedert vele jaren de verfoeijelijkste dingen gezien. Ik heb Seinde op een goeden voet gebragt, maar na ik het verlaten heb, heeft het Bestuur van Bombay allerlei soort van onbillijkheden ingevoerd, in spijt van den Civielen Commissaris, den voortreffelijken heer Pringle, die mij heeft opgevolgd. Waar ik tevredenheid had achtergelaten, heeft men ontevredenheid in de plaats gezaaid en om die te doen verdwijnen, toevlugt moeten nemen tot de militaire magt. Ik kan mij dus niet vereenigen met de loftuitingen, die gij het Indisch Bestuur toezwaait, wel het tegendeel.

Geen marsch van een regiment, die niet eene aaneenschakeling van schrikkelijke onderdrukkingen oplevert, en dat niet als een gevolg van gebrek aan krijgstucht der soldaten, maar als het gevolg van het stelsel des Bestuurs. Gij weet niet wat dat Bestuur is, dat gij onberaden prijst, zonder het te kennen en omdat gij het niet kent. Ik zal U eens op een anderen tijd de *werkelijke* geschiedenis van dat Bestuur en de onmenschelijkheden, waaraan de inboorlingen onderworpen zijn, doen kennen.

Ik heb eens de Brahminen ontevreden gemaakt, door zonder hunne toestemming troepen van Gourka in de gelederen te doen treden. Ik ben tegen iedere tusschenkomst ter zake der eeredienst van het volk en ik zou een Hindou evenmin als een Christen willen beleedigen.

Wij veinzen een grooten eerbied voor de koeijen in tegenwoordigheid der Hindoo's, die er om lagchen, dewijl zij wel weten, dat onze eerbied niet opregt is. Doch te gelijker tijd, ontrukken wij hem aan zijn ploeg, hem en zijne ossen, en noodzaken hem om duizende mijlen ver te marscheren, ten einde de bagaadje der regimenten over te brengen. Zijn oogst gaat voor hem verloren; zijne landen blijven braak leggen, zijn huisgezin komt om, zijne ossen, door onze soldaten afgejaagd, stortten neer op den weg en hij krijgt geen penning voor dat alles; zijn gebroken kar wordt op den weg achtergelaten en men noodzaakt hem eene andere voort te slepen, waarvan de eigenaar uit wanhoop de vlugt heeft genomen. En na zes of acht maanden, — ik ken er voor wie die kwelling jaren geduurd heeft, zendt men hem ten gronde gerigt terug naar zijne woning, waar hij, voor onzen doortogt, zoo gelukkig en rustig leefde. Wel kan hij er zijne vrouw en kinderen in leven terugvinden; hij kan zijne vrouw, indien zij leelijk is, te midden zijner dorpsvrienden weder ontmoeten, maar is zij schoon, dan verneemt hij weldra dat de Europesche magistraat haar tot zich genomen heeft.

Ik verneem, dat die Magistraten niet zeer schroomvallig zijn in al wat de Indische vrouwen aangaat; het eenigste wat men ten hunnen gunste hieromtrent zeggen kan, is, dat zij geen openlijk geweld bezigen, gelijk de inboorlingen.

Londen, 25 Augustus. In het Hoogerhuis behield het ministerie slechts eene meerderheid van 2 stemmen in de kwestie van het al of niet verwerpen der wet op de echtscheiding. Van de zes bisschoppen die tegenwoordig waren, stemde alleen de bisschop van Londen voor het ministerie. De amendementen van het Lagerhuis ontvingen vervolgens de bekrachtiging der lords, hoewel dat waarbij die anglikaansche geestelijken, welke weigeren mogten huwelijken tusschen overspelige gescheiden personen in te zegenen, verpligt zijn het kerkgebouw aan een anderen geestelijke af te staan, slechts met eene meerderheid van 5 stemmen werd aangenomen.

— De agent van den koning van Oude, kolonel Ouseley, heeft een brief aan de dagbladen gezonden, waarin hij berigt, dat Z. M. nooit eenige jaarwedde van de O. I. compagnie heeft aangenomen.

BELGIE.

De *Univers* verwijt, in een verslag dat hij geeft van een boek van abbé Laviron, getiteld: *Het Christendom beoordeeld door zijne werken*, den schrijver, aan zijnen arbeid »een ligten tint van liberalismus gegeven te hebben," als of men kon spreken van het christendom, en de beste aanspraak die het heeft op den eerbied en de erkentelijkheid der volken vergeten, datgene vergeten, waardoor het de oude eeredienst en de oude maatschappij heeft weten te overwinnen. »Het is dus niet meer waar, dat het christendom de kluisters der menschheid is komen breken, de menschen gelijk maken, de slaven uit hunne dienstbaarheid verlossen, tot God oprigten en verheffen wat in verlaging en slavernij kroop? Zijn er christenen," (dus gaat de antwerpsche *Précurseur*, waaraan ook bovenstaande regelen ontleend zijn, voort), »die dat ontkennen, dan zijn zij geene christenen meer en nooit waren er dan erger ketters. Ook lezen wij in bedoeld *Univers*-artikel, dat de superioriteit der geestelijkheid over de andere klassen van burgers werkelijk bestaat, dat zij in alle tijden merkbaar is en dat het onnoodig is de redenen daarvan aan te wijzen. O zedigheid!" »»In de middeleeuwen — vervolgt de *Univers* — had de laatste schrijver van het meest nederige der gemeentebesturen meer politieke en administratieve begrippen dan ooit in het brein van een Mirabeau, een Sieyès, een Turgot te vinden was."" Die brave schepenen, konden niet lezen of schrijven, maar daarom waren zij niet minder geleerd; integendeel. »»Heden ten dage kan ieder lezen en schrijven, maar algemeen is de onbekendheid met alle vraagstukken, die den grondslag uitmaken der maatschappelijke orde."!! »Waarom — vraagt de *Précurseur* — neemt de *Univers* dan niet personen tot redacteuren, die niet kunnen lezen of schrijven? Met welk een diep doorzigt zouden die *geleerden* de meest fondamentele vraagstukken der maatschappelijke orde behandelen! Met leedwezen verklaren wij, dat het blad van den heer Veuillot onder zijne redacteuren lieden telt die vrij wel schrijven; volgens zijne eigene redenering moet dus *l' Univers* een der meest onwetende bladen zijn die in Frankrijk bestaan. Wij kennen in Belgie bladen die den *Univers* tot voorbeeld nemen, en veel geleerder zijn dan hij."

— Men leest in de *Echo van Vlaanderen:*

De belgische geestelijkheid beweert steeds, dat zij de wetten van ons land eert en eerbiedigt; zie hier een nieuw voorbeeld hunner gevoelens ten opzigte onzer instellingen.

In den nacht van den 25 op den 26 Augt. liet eene zieke, te Ledeberg wonende, gescheidene doch hertrouwde vrouw, gelijk ons wetboek zulks veroorlooft, een priester roepen. Deze kwam, doch weigerde, zich op de Roomsche wetten beroepende, die het scheiden niet toestaan, het huis binnen te treden, alvorens de echtgenoot het verlaten had.

De zieke was verpligt, ten einde den bijstand der godsdienst te kunnen erlangen, in tegenwoordigheid van twee getuigen, te verklaren, dat zij den man verstootte, aan wien zij wettig verbonden was.

FRANKRIJK.

De *Univers* bevat de volgende opmerkingen omtrent den opstand in Britsch Indië:

De generaal Barnard is, naar men zegt, aan de dyssenterie overleden, zoodat die in Bengalen zoo verschrikkelijke ziekte, welke zoo zeer met de cholera overeenkomt, reeds groote verwoestingen onder het Engelsch leger aanrigt. Buitendien nadert het regengetijde met rassche schreden en zal veel toebrengen, om de worsteling nog moeijelijker en gevaarlijker voor de Europeanen te maken. Bekend is het, dat de Engelsche troepen, zoo moedig tegen over den vijand, minder bestand zijn tegen de ontberingen van allerlei aard, die uit zulk een oorlog voortvloeijen en tegen eene ruwe weêrsgesteldheid.

Men herinnert zich in dat opzigt, de verschrikkelijke verliezen, welke die troepen voor Sebastopol ondervonden hebben, zoodat het wel te vreezen is, dat de, gedurende de eerste maanden aankomende versterkingen te naauwernood genoegzaam zullen zijn, om de caders van het Britsche leger voltallig te houden; te meer daar de nieuw ontscheepte regimenten, die men dadelijk naar de in opstand zijnde gewesten zal moeten zenden, meer zullen lijden, dan die, welke zich door het verblijf van eenige maanden, aan de luchtgesteldheid zouden kunnen gewennen. Het zal dus niet te verwonderen zijn, dat die worsteling eenige jaren duurt en zij Engeland dwingen zal deszelfs stelsel van bestuur in Indië te veranderen en zelfs eenige wijzigingen te brengen in de instellingen, die in Europa boven hetzelve gesteld zijn. Men ziet dus, dat deze opstand gevolgen kan hebben, wier loop op dit oogenblik door niemand bepaald kan worden.

Het valt aan den anderen kant ook niet te veronderstellen, dat de oproerige troepen en de Mahomedaansche en Hindoesche bevolking een geregeld bestuur zullen kunnen vormen. Ongeregeldheden van allerlei aard en eene bloedige regeringloosheid zullen die zoo schoone en vruchtbare gewesten verwoesten, de handels en openbare welvaartsbronnen langen tijd opdroogen en de Engelsche handel zal een dier slagen ondervinden, welken zij misschien nooit te boven zal komen. Klimt de voorspoed der handeldrijvende volken ook al het schitterendste en spoedigste, zij zijn het ook, die tegenovergesteld even spoedig en onwederstaanbaar achter uit gaan. De wisseling van voortbrengselen met Indië maakt het derde gedeelte der handelsbeweging van Engeland uit en een zoo aanmerkelijk deel dier aangelegenheid kan geen stilstand ondergaan, zonder dat daaruit groote ongelegenheid voortvloeit. De werkzame klasse zal weldra in ellende vervallen en zij is niet geschikt, om, even als die der landbouwende volken, de wapenen aan te grijpen, ten einde in den vreemde den welstand of voorspoed te herwinnen, die de gebeurtenissen haar hebben ontroofd.

— De prins *** voorzag, met eene onvermoeibare goedheid, in de uitgaven eener danseres. Een zware taak, maar hij was rijk, zoo als in dat geval ieder voornaam vreemdeling wezen moet.

— Mijne waarde! zeide de prins tot zijne danseres, overmorgen verlaat ik Parijs. Ik wilde u wel iets ten geschenke geven, wat kan ik u aanbieden?

Men begaf zich naar een juwelier.

— Wat is de prijs van die oorringen?

— 4500 francs.

— Drommels, zeide de prins, dat is een weinig duur.

— Onmogelijk, om ze voor minder te geven.

— Welnu, wij zullen zien — wij zullen zien.....

Dit zeggende opende de Pool de deur, om te vertrekken, de danseres boog zich tot het oor des juweliers en fluisterde:

— Leg dat op zijde voor mij — ik zal terugkomen.

Den volgenden morgen kwam zij reeds vroeg terug.

— Men heeft de oorringen 1000 francs te duur gevonden, maar men komt terug. Hier zijn 1000 francs, sluit den koop voor 3500.

Naauw was zij vertrokken of de prins trad op zijne beurt binnen.

— Welnu! vroeg hij, hebt gij u bedacht? Zijt gij heden redelijker? Wilt gij mij de oorringen voor 3500 francs laten?

— Mijn hemel! Mijnheer, men moet wel doen wat gij verlangt. Neem ze voor dien prijs, maar ik ga te gronde als ik zoo goedkoop verkoop.

De prins betaalde en nam de oorringen mede. Te huis gekomen, beschouwde hij ze met verwondering.

— Allerfraaist, zeide hij, te mooi, bij mijne ziel, voor eene springster. Alles wel beschouwd, ik ga naar Polen en zal ze als een geschenk voor mijne vrouw medenemen.

De danseres niets ziende komen, begaf zich naar den juwelier.

— Welnu! de oorringen?

— Verkocht, Mevrouw, verkocht aan denzelfden heer, die u gisteren vergezelde.

Zij snelf naar het Hotel du Louvre, alwaar de edele vreemdeling logeerde en vond zijn knecht bezig zijn koffer te pakken. De oorringen lagen nog op tafel.

Wat zijn dat voor juweelen? vroeg zij.

— Mevrouw, dat is een geschenk, dat de prins.....

dat hij voor de prinses, zijne vrouw medeneemt, geef hier, als 't u belieft, om ze te bergen. Ik heb haast.

Denzelfden avond nog was de edelman reeds op weg naar Warschau en Mejufvr. B. behield alleen het genoegen van 1000 fr. voor een tooisel eener haar onbekende Poolsche prinses te hebben bijgedragen.

GRIEKENLAND.

Na der odiumsiekte ontgaan te zijn, schrijft *de Hoop van Athene*, hebben de wijngaarden van Corinthe veel te lijden gehad van wormen, die na de regens zijn opgedaagd en de korrels uitzogen. De ontzaggelijke hoeveelheid dier wormen maakte het den landbouwers onmogelijk, om er zich van te ontdoen. Gelukkig is het slechts de provincie Messinië, alwaar de oogst door die onverwachte gasten, te leur gesteld is geworden. De verschijning dier insecten is iets ongehoords, de oudste Messiniërs herinneren zich niet ze ooit gezien of er van te hebben hooren spreken.

BRITSCH-INDIE.

Balans van Engeland in Indie.

Den 31 December 1600 stond koningin Elisabeth aan eene maatschappij van kooplieden te Londen, handel drijvende op Oost-Indie, voor een tijdperk van vijftien jaren uitsluitend den alleenhandel toe in alle zeeën, gelegen voorbij de Kaap de Goede Hoop en Straat Magellan. Deze maatschappij had zich vereenigd met een kapitaal van 80,133 pd. sterl., verdeeld in honderd aandeelen, en stelde zich tot doel voor, den toen in Asie oppermagtige Portugezen, de rijke voordeelen van den onmetelijken handel te betwisten, waarvan zij zich door de ontdekking van den weg langs de Kaap de Goede Hoop hadden meester gemaakt.

Hare eerste ondernemingen slaagden zeer gelukkig; van 1603 tot 1613 bragten acht opvolgende handelstogten den aandeelhouders gemiddeld een dividend van 171 pCt. aan. De maatschappij verbreidde alstoen allengskens den kring harer ondernemingen, doch vermeed, hierin verschillende van de Portugezen en der Hollanders, hare nieuwe mededingers, zoo veel mogelijk, om militaire bezettingen aan te leggen, ten einde de onkosten harer handelsverrigtingen niet te bezwaren. Van lieverlede werd zij door den aard harer stelling medegesleept, om van gedragslijn te veranderen. In 1686 magtigde Jacobus II haar den Mongolen, waarover zij zich te beklagen had, den oorlog aan te doen, en weinig tijd daarna werd haar de magt verleend om oorlog en vrede te maken »met de vorsten en volken, mits het geen Christenen waren."

De Londensche Handelmaatschappij (O. I. Compagnie) hield van toen af op slechts handeldrijvend te zijn, of, om beter te zeggen, zij nam onder het aantal harer handelsverrigtingen het bestuur op der landstreken, waar zij zich gevestigd had.

Het toenemen der inkomsten door belastingen, schreven op het einde der XVIIde eeuw, de bestuurders aan hunne zaakgelastigden, moet van nu af aan, even zoo wel als de uitbreiding van onzen handel, het doel onzer pogingen uitmaken. De agenten der maatschappij volgden trouw die bevelen op, en dank zij de ondernemende en schroomelooze stoutmoedigheid der Clives en Warren Hastings, het aanwinnen van grondgebied, dat de compagnie in den beginne slechts als eene noodzakelijkheid, uit haren toestand voortvloeijende, geduld had, werd het voornaamste doelwit harer ondernemingen. De handelmaatschappij ging over in eene regeringmaatschappij.

Evenwel behield die maatschappij nog altijd den alleenhandel met Indie en China, doch op de klagten van de kooplieden in het moederland, ontnam het parlement haar in 1814 het uitsluitend voorregt van den handel met Indie en in 1834 dat met China. Men ging zelfs nog verder en verbood haar handel te drijven.

Er doen zich derhalve drie, zeer onderscheidene tijdperken in het bestaan der O. I. compagnie voor. Van af haren oorsprong tot aan het einde der XVIIde eeuw is zij blootelijk een handeldrijvend ligchaam, vervolgens tot in 1834 te gelijktijdig een regerend ligchaam en een reusachtig handelhuis. Na dat jaar verliest zij geheel haar handeldrijvend karakter en is zij slechts eene regerings onderneming en uit dat laatste oogpunt alleen moeten wij haar thans beschouwen.

Het komt al vrij zonderling voor, dat men eene regering het voorwerp maakt van winstbejag en ze in aandeelen verdeelt, even als men doet met eene fabriek, ijzergieterij of spoorweg. De O. I. compagnie heeft echter niets anders gedaan. De verovering van Indie was voor haar slechts eene zaak, en zonderling genoeg, die zaak is voor haar niet zoo voordeelig geweest, als men bij den eersten aanblik mogt veronderstellen. Sedert een aantal jaren dekt het Indisch bestuur zijne uitgaven niet en de uitdeelingen, die de compagnie aan hare aandeelhebbers doet, spruiten niet voort uit het geregeld bedrag der overwinsten na bestrijding der kosten, maar uit de buitengewone hulpbron van leening. Zie hier bijv. den staat van het budget der ontvangsten en uitgaven van de compagnie in het jaar, eindigende den 30 April 1854.

De inkomsten beliepen bruto eene som van 662,784,625 fr. Hieronder komen de landelijke inkomsten, tollen, schattingen en accijnsen voor met 417,000,000, de inkomende en uitgaande regten met 32,086,000, de alleenhandel in zout met 64,368,000, die in opium met 111,966,000, het klein segel met 12,430,000 en de posterijen met 4 772,000 fr. Het overige bestaat slechts uit kleine posten. Trekt men hiervan nu af, de kosten van inning, de terugbetalingen, en de voldoening der ten gevolge van tractaten en andere verbindtenissen toegestane pensioenen, het inkoopen van eene zekere hoeveelheid bewijzen der openbare schuld, te zamen uitmakende 116,725 000 fr., dan krijgt men eene zuivere inkomst van 492 627,000 fr. De uitgaven bedroegen echter 543,720,000 fr., waardoor de inkomsten met 51 millioen fr. werden overschreden. Het grootendeel der dienstjaren levert een gelijksoortigen uitslag op.

Dit belet der compagnie evenwel niet, om, met vergunning van het gouvernement en ten gevolge van met hetzelve aangegane overeenkomsten, haren aandeelhouders jaarlijks eene uitdeeling van 10½ pCt. te doen. Wij hebben gezien, dat oorspronkelijk het kapitaal der compagnie de som van 80,000 pd. sterl. niet overschreed, maar naar mate de kring harer staatkundige ondernemingen zich uitbreidde en zij nieuwe veroveringen maakte, was zij genoodzaakt dat kapitaal te vermeerderen. Daardoor heeft zij het bepaald gebragt op 6 millioen pd. sterl, (180 millioen fr.), eene som, die niet overgroot zal voorkomen, wanneer men nagaat, dat het met dit kapitaal, waarmede zich tegenwoordig spoorwegmaatschappijen van den tweeden en derden rang naauwelijks vergenoegen zouden, geweest is, dat de O. I. compagnie er in geslaagd is eene uitgestrektheid van ongeveer 3,000,000 kilom. grond, bevolkt met 150 millioen inwoners, waarvan 100 millioen onder haar onmiddelijk bestuur, aan zich te onderwerpen. Dit maakt 1 franc per hoofd van ieder onderworpen inwoner, zoodat het voor de compagnie voldoende zou zijn, een jaarlijks voordeel van 10 cents op ieder hoofd van de onmetelijke menschenkudde, die zij beheerscht, te verwerven, om haren aandeelhouders eene uitdeeling van 10 pCt. te kunnen doen. Maar dat voordeel behaalt zij niet. De rekening van 1853/54 sluitende met eene tekortkomst van 51,000,000, zoo heeft zij tot het buitengewoon en kunstmatig middel eener leening toevlugt moeten nemen, om de som van 15,824,000 fr. te kunnen uitkeeren, die in de balans dier rekening is opgebragt, als uitdeeling aan de aandeelhouders.

Hieruit ontwaart men, dat het regeren van Indie eene vrij slechte zaak is, wanneer men het alleen beschouwt uit het oogpunt der regtstreeksche en onmiddelijke resultaten der onderneming. Evenwel moet men opmerken, dat de verliezen der compagnie meer in schijn dan wezenlijk bestaan, want zij vloeijen voort uit de buitengewone uitgaven, bijna ieder jaar te weeg gebragt door de aanwinning, hetzij door geweld, hetzij in het minnelijke, van grondgebied. Die aldus verkregene landen nu, blijven het eigendom der compagnie en al kosten zij in de eerste jaren meer dan zij opbrengen, er bestaat toch veel waarschijnlijkheid dat zij met der tijd meer zullen opbrengen dan zij kosten.

Niettemin is het eene daadzaak, der aandacht waardig, dat het Indisch bestuur *zijne uitgaven niet dekt* en de compagnie verpligt is, zelfs in gewone jaren, door leening de middelen te zoeken, om uitdeelingen aan de aandeelhouders te bewerkstelligen.

Maar al is het bestuur van Indie al geene schitterende zaak voor de compagnie, tegenovergesteld vindt Engeland er voordeelen in, wier gewigt niet te miskennen valt. Die voordeelen bestaan in de eerste plaats in het vruchtbaar bestaan, dat Indie aan verscheidene duizende burgerlijke en militaire, voornamelijk onder de jongste zonen der Britsche adelijken aangeworven, aanbiedt, in de tweede plaats in den handeluitweg voor de Engelsche voortbrengselen.

Het valt eenigzins moeijelijk, om de belangrijkheid van het eerste voordeel te schatten. Al wat men dienaangaande zeggen kan, is, dat ten minste de helft van het Indisch budget van uitgaven strekt, om de ambtenaren, officieren en Engelsche soldaten te bezoldigen; gevolgelijk is het bestuur van Indie een bron van een jaarlijksch inkomen van 2 à 300 millioen fr. voor de gelukzoekende zonen van oud Engeland.

Het handelsbelang met Indië valt gemakkelijker na te gaan. In 1855 beliep de handel van Engeland met Indië eene som van 23,595,000 P. S., waarvan 10,927 uitvoer van Engeland naar Indië en 12,668,000 invoer. De uitvoer bestaat in lijnwaden, wollen stoffen, ijzer- en koperwerken en andere fabriekgoederen. De invoer in katoen, indigo, rijst, lijnzaad, salpeter, ruwe zijde, wol en huiden. Deze handel ontwikkelt zich met buitengewoon snelle schreden en is sedert 1842 verdubbeld. Indien Indië zich dus aan de Britsche overheersching kwam te onttrekken, zouden de Engelschen eerstens geheel de bezoldigingen der beambten in burgerlijke en militaire dienst komen te verliezen en vervolgens ontzeggelijk lijden door de vermindering van hunne handelsbetrekkingen, wanneer Indië, zoo als zeer waarschijnlijk is, nog slechter geregeerd werd, dan het thans wordt of wel, indien de nieuwe bestuurders het invoeren van Engelsche voortbrengselen door verbodsregten beperkten.

Het laat zich begrijpen dat Engeland, om zich het behoud dier materieële voordeelen, iedere beweegrede van anderen aard zelfs daarbij op zijde stellende, te verzekeren, zich de zwaarste opofferingen getroost. Indië levert te gelijk een handels- en mogen wij het zoo uitdrukken, een administratief, bureaucratisch en militair debouché op, dat van het hoogste belang is voor Engeland te behouden. Dan, om de waarheid te zeggen, dat debouché wordt gekocht voor eene tekortkomst, die bijna ieder jaar in de financien der O. I. Compagnie invreet. Maar deze tekortkomst bevat niets bestendigs; niets blijvends, al stemt men ook toe, dat zij geene vruchten afwerpende voordeelen vertegenwoordigt en het zou voldoende zijn, indien de O. I. Compagnie, of, beter gezegd, het Engelsche Gouvernement, dat haar sedert de instelling van de *Board of Control* beheerscht, van stelsel veranderde en afzag van die inlijvingen van grondgebied, ten einde het staatkundig beheer der Compagnie onmiddelijke voordeelen verschafte, behalve die, waarvan het bezit van dit uitgestrekt en prachtig rijk de bron is voor Engeland.

Le Nord, 19 *Augt.*

Ingezonden Stukken.

Antwoord aan den Heer C. E. Gieseke.

De heer Gieseke — waarschijnlijk de fluitist in het laatste concert — schijnt gebelgd te zijn over de kleine aanmerking op zijn blazen in de Guillaume Tell. Wij moeten hem echter opmerken, dat zijne *eigene getuigenis* »goed geblazen te hebben," hier niet veel afdoet en daaraan weinig waarde valt te hechten. Hij had andere middelen van overtuiging moeten bezigen en hij kan wel niet van ons vergen, dat wij aan ieder toonkunstenaar en aan ieder lid van het publiek — misschien aan 4 à 500 personen, — die het concert bijwoonden, gaan vragen, om tot de waarheid te komen: »Heeft de fluitist goed geblazen?" Zijn beroep is te algemeen, te groot, had hij echter dat gedaan op slechts eenige deskundige en in dat concert werkzaam geweest zijnde personen, à la bonheur, dan zouden wij ons gehaast hebben onzen welwillenden deskundige in het ongelijk te stellen, doch nu kunnen wij den heer Gieseke slechts aan het oude Hollandsche spreekwoord herinneren, dat met een rond woord zegt, wat *eigene lof* doet.

De Redactie.

Dit stukje is in ons Nommer van Zaturdag l. l. wegens plaatsgebrek niet kunnen worden opgenomen.

Scheepsberigten.

GEPRAAIDE Schepen.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen*	*Breedte*	*Lengte*	*Van*	*Naar*
Oct.	Hollandsch	Johannes Antonius	22° 55' Z. B.	102° 17' L. B.	Sunderland	Shanghay.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Van*	*Datum.*	*Naar*
October.	23	Nederlandsch	Maria Adriana	J van der Held	Cardiff	7 Julij	Singapore.
»	—	»	Immegonda Sara Clasina	N Rademaker.	»	28 Junij.	»
»	—	Engelsch	Trinadak	A. Coulter	Grenook	6 Julij	»
»	—	Amerikaansch	oorlog stoomfregat Minnistota.	kapt. t/z S. F. Duponts.	K. de G. Hoop	21 Sept	China *,*
»	18	Nederlandsch	Chatarina Maria	G L Gormans	Batavia	17 Oct	Rotterdam.
»	22	»	Amerika	Meerman	Boston	21 Junij	Batavia.
»	—	Engelsch	Pauline Hongton	Arthur Labury	Singapore	5 Oct	Mauritius.
»	18	Amerikaansch.	Seargo	N. Crowes	Manilla	2 Aug	Londen.
»	24	Hanovers	Adelis	P. W. Jansen	Melbourn	29 Sept	Batavia.
»	—	»	Leda	Chr Lohman	Cardiff	17 Junij	Hongkong.
»	—	Nederl. Indisch	Fatehal Eljoeroe	Asmtiralie	Padang	26 Sept	Batavia.
»	—	Nederlandsch	Johannes Anthonius	W. van Hees	Sunderland	22 Julij	Shanghaij,
»	25	Hamburgsch.	Singapore	C. Helljes	Padang	17 Oct.	Macao
»	22	Fransch	Concorde	M Bertus	Bangkok	3 Febr	Nantes
»	23	Nederlandsch	Sophia Koningin der Nederlanden	L Klein	Batavia	21 Oct	Rotterdam.
»	24	»	Elisabet en Antoinet.	H. A Beser	»	»	Amsterdam.

☞ *,* Amerikaansch Oorlog stoom Fregat, Minesotota, Kapt t/z. S F. Duponts, van de Kaap de Goede Hoop, 24 September 1857, bestemd naar China, hebbende aan boord Z E. den Minister Reed, en gevolg heeft de Meeuwenbaaij aangedaan, tot inneming van Water en Kolen.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		*Vlag*		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
October.	25	Nederlandsch	bark	Stad Zierikzee.	D. Ochman	Rio Janeiro	10 Aug.	B. Kopersmit en co.
»	—	»	schip	Broedertrouw	G. Rotgans.	Cardiff	10 Julij.	de Weerdt Ruijs en co.
»	—	Nederl Indisch	bark	Al Osmanie	Said Achmat	Cheribon	18 Oct.	B J. Jacobs.
»	—	Zweedsch	»	Equator	M. Asander	Simonsbaai.	22 Sept.	J. Coster en co.
»	24	Nederlandsch	»	Serius	H. Mulder	Pasaroean	10 Oct.	B. Kopersmit en co.
»	25	»	»	Maarten van Rossem	P. F. Ryken	Macao	4 Sept.	Hesger en Schuurman.
»	—	Nederl Indisch	»	Amana Tulbarie	Sech Bentot	Padang	20 Oct	D. N. Buijs en co.
»	—	» »	»	Fathool Elfjoeseor	Sech Mahawie	»	23 »	B. J. Jacobs.
»	—	» »	»	Asad Dullah	Hadjie Samsoedin	Cheribon	20 »	D. N. Buijs en co.
»	—	» »	»	Djoedoel Moebarak	Sech Allan	Padang	19 »	B. J Jacobs.
»	—	» »	»	Fathool Moebark.	Kassan	»		D. N. Buijs en co.
»	27	» »	stooms.	Langen Lamongan	Deighton	Samarang	25 Oct	Levert en co.
»	—	» »	bark	Ellen	Levert	»		B. Kopersmit en co.
»	—	Amerikaansch.	schip	Red Gauntlet.	F. Andrema	Soerabaya		Paine Stricker en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		*Vlag.*		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Naar*
Octob.	25	Nederl.	schip	Admiraal van Kinsbergen	C. F. Bouman	Nederland.
»	—	»	»	Wilhelmina en Clara	D. Graaf qq.	Amsterdam.
»	—	»	»	Walvaart	Mooi	Nederland.
»	—	Ned. Ind.	stooms.	Palembang	H. J. Rooseboom	Padang en Bencoolen.
»	26	»	»	Banda.	A. G. Bosch.	Singapore.
»	27	Nederl.	bark	Stad Zierikzee.	D. Ochman	Hongkong.
»	—	Ned. Ind.	»	Kiga Hapsoon hern. Bintang Oetara	F. de Fiequelmont	Cheribon.
»	28	Nederl.	schip	Ternate	T. Cars Tzn.	Nederland.
»	—	»	»	Jacoba Helena	L. J. Wilhelmie	Rotterdam.
»	—	»	bark	Jacoba Cornelia.	T Rooseboom	Nederland.
»	—	»	schip	Arij Schaeffer	J. G. Kunst	Soerabaya.
»	—	Amerik.	»	Southern Cross	Howes	Amerika.
»	—	Ned. Ind.	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis.	Sam. en Soerabaya.
»	—	Nederl.	bark	Maria Elisabeth.		China.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten.
Nederlandsch	bark	Commercie Compagnie	G. J Bruker qq		Haager en Schuurman.
»	bark	Burgermeester van Reenen*	v d Meer van Kuffeler	Indramayoe.	»
»	bark	Azia*	C. Abrahamsz.		»
»	»	Jannette*	T Visser		B Kopersmit en co.
»	»	Bernhard Hertog van Saxe Weimar.	P H Hazewinkel	Hongkong	»
»	schip	Maria Elisabeth Margaretha	F C. Banditz		»
»	bark	Baltimore	Brakke		»
»	»	Stad Middelburg	D D. Ouwehand.		van Ommeren, Rueb en co
»	bark	Quatre Bras	Bondix		C. Bahre en G Kinder
»	bark	Hendrik Jan	van der Meijden	Nederland via Padang	Busing, Schröder en co.
»	schip	Ferdinandina Emma	R. A Tange	Nederland	E. Moormann en co.
»	schip	Vier Gezusters*	J. Bik		de Weerdt, Ruyl en co.
»	bark	Koning en Vaderland	van Bruggen		»
»	»	Zeemeeuw	G J. A. Kaijser.		»
»	brik	Amerika	Meermans		J Cezard en co.
»	bark	Landbouw	P A. Kleyenberg		»
»	schip	Barend Willem	Reigers	Nederland	Paine Stricker en co.
»	bark	Edouard Marie*	M F Remmers		V. d. Burg, Vriesendorp en co.
»	»	Aldebaran	H G. Meijboom		Jacquetti en co.
»	»	Johanna Alida	S. Visman		»
Nederl Indisch.	»	Cornes*	Kamaloedin	Samar. en Banjermass	D. N. Buys en co.
» »	schip	Borneo*	Goe Banhok	Cheribon	»
» »	bark	Fathool Juesoer*	Sech Baozeer	Samarang	»
» »	»	Kim Tekseng*	Kwee Tjoenhoat	Palembang	»
» »	»	Tiangtaij*	Lim Goanling	Soerabaya	»
» »	»	Belbeer*	Moh. Seman		»
» »	»	Djoedoel Karim*	Ammoedin		»
» »	»	Yoesserin*	Said Aloewie		»
» »	»	Arachman*	Moh Ariep	Singapore	»
» »	»	Fathool Mobark*	Kassan		»
» »	»	July*	Moh Alie		»
» »	»	Berkat*	Sohat		»
» »	»	Assad Dullah*	Hoesin		»
» »	»	Amana Tulbarie*	Sech Hamoot		»
» »	brik	Cheribon Packet*	Massingham	Padang	»
» »	bark	Fathal Wahap*	Sech Basard	Pontianak	B J. Jacobs.
» »	»	Anis Balhair*	Sech bin Soenkar		»
» »	»	Saootdin*	Sech Bagoei		»
» »	»	Al Osmanie*	Said Segaf		»
» »	»	Fatahal Eljoesoer*	Sech Mahawie	Soerabaya.	»
» »	»	Djoedoel Moebarak*	Sech Alan		»
» »	brik	J C. Ross*	J G C Ross.	Cocos-Eiland	Adam en co.
Engelsch	bark	West*		Londen.	Martin, Dyce en co
»	schip	Prince Charles*	Brown	Singapore.	»
Fransch	bark	Guillaume Tell*	C. Hamel		J. Cezard en co.
»	schip	Alph N. Cezard*	Le Bozec	Marseille.	»
»	»	Le Cezard*	Ros	Manilla	»
»	»	Jessore*	C Gachet	Frankrijk	»
»	brik	Alice et Helena*	Dulaurier		C. Bahre en G. Kinder.
Amerikaansch	bark	Romance of the Seas	Caldwell	China	Paine, Stricker en co.
»	schip	Red Gauntlet*	T Andrews	Nederland.	»
Hamb	»	Elbe*	Muhlenroth		Tolken, Voget en co.
»	schip	Maria Christina*	C. Voss	Hamburg	E. Moormann en co.
Brem	bark	Baltimore*	J. H Schutte	China.	C. Bahre en G. Kinder.
Zweedsch	»	Helda Charlotte*	Oberg	Zweden.	Paine, Stricker en co.
»	»	Princessant Lowisa*	O. Jarisson		J. Cezard en co
»	»	Equator*	A Asender		»
»	»	Cerin Cicilia	Bergström		E. Moormann en co.
Deensch	schip	Calloe*	Kopperholdt	China	Busing, Schröder en co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum	Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van
Oct 15	N. I.	schoen. Bientang Toedjoe.	C. T. Beasley	Riouw
» 16	»	brik Brekat	So-hoot	Banjermass.
» 17	Fr.	schip Ile Marie	A. Lateur	Batavia.
» —	Brem.	bark Orestus	G Gunther	Soerabaya.
» —	Ned.	bark Jan Hendrik.	H de Jong	Batavia.
» —	»	schip Erasmus	J van Heiningen	»
» 18	Amer.	schip Kat Haij	J Staddard	»
» 19	N. I.	schoen Hap Hoat	The King Hok.	Djawana.
» —	»	schoen Lamber Makoor.	Oewa Djawa.	Grissee
» —	Ned	schip Gerardus Jacobus	J. J Kilian	Batavia.

Vertrokken schepen van *Samarang*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct. 16	N. I.	schoen. Hap Eng.	Tan Kie	Singapore.
» 17	Fr.	schip J. J. Grandville	A. Mocaër	Nantes.
» —	Ned.	schip Vier Gezusters,	J. Bik	Batavia.
» 18	»	bark Hendrikus Gerardus	J. Latjes	Soerabaya.
» —	N. I.	brik Brekat.	So-hoot	Riouw.
» —	»	schoener Julij	Mohamat Alie.	Batavia.
» 20	N. I.	bark Justina	M. J. Meijer.	Singapore.

In lading liggende schepen te Samarang.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	bark	Djoedool Karim	Abdul Rassath.	Singapore.	Gezagvoerder.
» »	»	Syrin	Steendam		»
» »	»	Sara Eleonora	D Schuymer		Dorrepaal en co.
Nederlandsch.	bark	Graaf Dirk III	C J Rotgans	Nederland	»
Nederl Indisch	schoen.	Attaief	Sech A b. A. Ba-asim.		Gezagvoerder.
Nederlandsch.	bark	Hermina Maria Elisabeth	U. Bonjer	Nederland	B. Kopersmit en co.
Nederl Indisch	»	Saoetdin	Said Moh. bin Kassim.	Batavia	Gezagvoerder.
Nederlandsch.	schip	Gerardus Jacobus	J. J Kilian	Nederland	v. d. Broek en Veeckens.
Nederl Indisch	»	Lembert Makoor	Oewa Djawa	Pontianak	»
Nederlandsch.	»	Erasmus	J van Heiningen.	Nederland	Dorrepaal en co.
»	bark	Jan Hendrik	H. de Jong	»	B. Kopersmit en co.
Bremer	»	Orestus	G. Gunther	Golf van Perzie	v. d. Broek en Veeckens.
Amerikaansch	schip	Kat Haij	Staddard.	China	Wermuth en co.
Fransch	»	Ile Marie	A. Lateur	Frankrijk	Dorrepaal en co.
Nederl. Indisch	schoen	Bientang Toedjoe	C. F. Beasly		Gezagvoerder.
» »	brik	Lina	J. W Steevensz	Riouw	»
Nederlandsch.	bark	Odilia Margartha	C. Hazelhoff	Nederland	Thooft en co
Nederl. Indisch	»	Marianna Anthoinette	J. C Lebert	Batavia	B Kopersmit en co.
» »	»	Faidool Rachman	Mohamat Alie	»	Gezagvoerder.
» »	brik	Rachmanie	Sech Baoesir	»	»
Nederlandsch.	schoen.	Argo	A. Weber	Nederland	Dorrepaal en co.
Ned Ind.	bark	Bintang Anam	W. J de Gee		Gezagvoerder.
» »	kotter.	Krabbe	Mardam	Pasoeroean	»
» »	»	Little Tot	Katjoong.	»	»

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum	Vlag	Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Van
Oct. 16	Ned.	schip Bato	W. F. Broeksmit	Batavia.
» 18	N. I.	schr. Moostarie	Said Albabassij.	Banjerm.
» —	»	bark El Mashoor	Sech Bahaman	Singapore.
» —	Ned	schip President Plate	C. C Hansen	Batavia.
» 19	N I	bark Bientang Timoor	Lebee Achmat.	Samarang.
» —	»	» Hing Goan	Tan Soetiong.	Riouw.
» 20	»	schr. Tjilatjap	Katjoong	Batavia.

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct 16	Ned	bark Landbouw	P. A Klijnberg.	Batavia.
» 17	N. I	brik Soedul Barie	Said Aboeb	Cheribon.
» —	Ned.	bark de Beurs van Rotterd.	F de Vos.	Nederland.
» —	N. I.	» Antoinette	The Tjingpit.	Makasser.
» 18	»	» Idra Kolmona	Aboebakar.	Sumanap.
» —	»	stooms Ambon	Hugenholtz	Molukk.
» —	»	» Palembang	H. J. Roseboom	Batavia.
» —	Ned.	bark Derkina Titia	P. Esink	Nederland.
» —	»	» Koning Willem II.	G. Menkman.	Sydney.
» —	Eng.	brik Sophia Fraser	G. Brown.	Singapore.
» 20	»	bark Henrij Winck	F. R Cottam.	Balie.

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten
Amerikaansch	Oriental	Crocker Hye	Boston	Fraser Eaton en co.
Nederlandsch.	Eersteling	Armstrong	»	Schimmelpenninck en co.
Nederlandsch.	Vrede	J L Bruggen.	Nederland	Ruijl Cramer en co.
Nederlandsch.	Diligentia	D van Bentveld	»	Fraser Eaton en co.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA

van den 20 tot en met den 27 October 1857

Met het N. I stooms *Banda*, kapt *A. G. Bosch*, de heer *Loudon*, *de Haan* en *Everwijn*, kapt. *Dikman*, en *fam.* pangerang *Poespos*, en *volgelingen*, benevens *Z. M troepen*, van *Westkust van Borneo*.

Met de N. I. bark *Oeij Sinjo*, kapt. *Oeij I*, met 4 *chinezen* en 1 *arabier*, van *Pekalongan*.

Met het N. I stooms *Palembang*, kapt *H. J Roseboom*, de heeren *Bokhout* en *fam*, mr. *Filz* en *fam.*, *van Olden Kolff*, *Fahri*. *Abberinga*, *Chavanner*, *Hoogstraten*, *d'Abo* en *fam*, *Deibel*, *Kuikkers* en *kind*, van *Soerabaya*.

Met het Ned. schip *Johanna Alida*, kapt *S Visman*, mevrouw *Visman* en *kind*, van *Genua*.

Met het N. I stooms *Koningin der Nederlanden*, kapt. *E Lewis*; mevrouw *Francis* en *fam.*, *Schuurman* en *fam*, *Kern*, en *echtg.*, *van Schmidt*, *Rijke*, *Wijnstok*, *van Gennep*, *Joins*, *van den Heuvel*, en *Z. M. troepen*, van *Singapore*.

Met de N. I. brik *Cheribon Packet*, kapt. *W. F. Massingham*, de kapt der Inf. *G. H. Graauw*, de heer *L O. Winkelman*, en *Z. M. troepen*, van *Palembang*.

Met de N. I. bark *Yoeserin*, gezagv. *Said Aloewie*, met 15 *arabieren* en 9 *javanen*, van *Riouw*.

Met de N. I bark *Jiserin*, gezagv. *Said Alie*, met 11 *arabieren*, van *Riouw*.

Met het N. I stooms *Langan Lamongan*, kapt. *Deighton*, de heeren *H. M. van Dorp*, *Boogaardt*, *de Groot*, *Ruzette*, *Mackanie* en twee *dames*, *Bedier*, *Z. M. troepen*, *matrozen* en *bannelingen*, van *Samarang*.

Met de N. I. bark *Berkat*, kapt. *Intje Sohoot*, met 12 *Banjernezen* van *Banjermassing*.

Met de N. I. brik *Alrachman*, kapt *Mohamat Ariep*, met 5 *Banjernezen* van *Banjermassing*.

Met de N I. schoener *Jullij*, kapt *Mohamat Alie*, met 1 *Banjernees* van *Banjermassing*.

Met het N. I schip *Alosmanie*, kapt. *Said achmat bin aloe Sahab* met 10 *Arabieren* van *Cheribon*.

Met het N I schip *Amana Talbarie*, kapt *Sech Hamod bin Bantok* mevr. *Intvelt*, 2 *kinderen*, 2 *bed*, en 1 *Chinees*, van *Padang*.

Met de N. I bark *Fatahal Eljoesoer*, kapt *Sech Hassan bin Alie Mahawie*, met 1 *Maleijer* van *Padang*.

Met de N I. bark *Assad Dullah*, kapt *Hossein bin Hadjie Samsoedin*, met 1 *Arabier* en 4 *Maleijer* van *Cheribon*.

Met de N. I. bark *Djoedoel Moebarak*, kapt. *Sech Oemar Allan* met 3 *Chinezen* van *Padang*.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA,

van den 20 tot en met den 27 October 1857.

Met de Eng. brik *Amelia Breillat*, kapt. *J. Morris*, met twee militairen genaamd *G Beugel* en *J. J A. Hunter*, naar *Tagal*.

Met de Ned bark *Welvaart*, kapt. *J N Mooi*, de heeren *P. H. van der Wedden* en *F Weber*, naar *Nederland*.

Met het N I stooms *Palembang*, kapt. *H. J. Roseboom*, met *Z. M. troepen* en *bannelingen* naar *Bencoelen*.

Met het N I stooms *Banda*, kapt. *A. G. Bosch*, met *Z. M troepen* en *bannelingen* naar *Singapore*.

Met de N. I. bark *Kim Hapsoen hern. Bintang Oetrra*, kapt. *F. de Ficquelmont*, mevr. *Zadelhoff*, met eene *zuster*, 2 *kinderen* en 1 *bed.* naar *Cheribon*.

Handelsberigten.

Men leest in het Pasoeroeansch N. en Ad. Blad:

Den 17 October, waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den Oogst van 1857.

Van de fabriek:	Picols Suiker.	
Wangoon Redjo	10582,—	
Ardjo Sarie	14096,46	
Ardie Redjo	13056 84	
Yoso Wilangoon	6465,60	
De Hoop	9686 30	
Djacatra Oost	9800 —	a.
De Onderneming	7340,56	a.
Wono Redjo	15043,92	a.
Kloerahan	10304,19	a.
De Goede Hoop	6680,81	a.
Gaijam	10998,37	a.
Bekassie Oost	7485,88	a.
Dankbaarheid	7056,99	a.
Soeko Redjo	7500,92	a.
Kawis Redjo	10995,58	
Sarie Redjo	4200,81	a.
Pleret	12648 51	
Totaal	164068 66 pic. Suiker	

waarvan afgescheept 61072 picols.

Van de Fabrieken met *a.* geteekend, is de Gouvernementslevering afgeloopen.

Alle Fabrieken hebben afgemalen.

Aan **KOFFIJ**, is in 's lands pakhuizen ontvangen 140301.28 pic. waarvan afgescheept waren 37013 pic.

Opgave van den aanvang en einde met malen van Suikerriet voor den Oogst van 1857.

Fabrieken.	Begonnen.	Geeindigd.
Wangoon Redjo	den 17 Mei	den 22 September.
Ardjo Sarie	» 30 »	» 4 October.
Ardie Redjo	» 18 »	» 29 September
Yoso Wilangoon	» 10 »	» 22 Augustus.
De Hoop	» 18 »	» 9 September.
Djacatra Oost	» 17 »	» 8
De Onderneming	» 2 Junij	» 28 Augustus.
Wono Redjo	» 30 April	» 20 »
Kloerahan	» 30 Mei	» 22 September.
De Goede Hoop	» 6 Junij	» 7 »
Gaijam	» 10 Mei	» 20 »
Bekassie Oost	» 13 Junij	» 7 »
Dankbaarheid	» 6 Mei	» 29 Augustus.
Soeko Redjo	» 4 »	» 12 »
Kawis Redjo	» 11 »	» 12 September.
Sarie Redjo	» 11 »	» 12 Augustus.
Pleret	» 1 Junij	» 9 September.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den 16 tot en met den 22 October* 1857.

AANVOER.

Van Timor per Ned. schip *Ferdinandina Emma*, gez. Tange, agt. Moormann en co.

eenige gouv. goederen. *Gouvernement.*

Van Pecalongan. per Ned. schip *Welvaart*, gez. Mooi, agt. Paine Stricker en co.

130 pic. rotting. 350 do. tin. 4562 67/100 do. suiker. 6760 do. koffij. *N. H. M.*

Van Passaroeang per Ned. schip *Wilhelmina en Clara*, gez. Gaaf, agt. Haager en Schuurman.

500 pic. tin. 2003 71/100 do. suiker. 110 do. rotting. 2000 do. koffij. 6000 84/100 do. suiker. 1756 ps. koehuiden. 349 do. buffelhuiden. *N. H. M.*

Van Engeland per Eng schip *Prence Charles*, gez. Brown, agt. Martin Dyce en co.

50 tonn. ijzer ballast. 39 md. aardewerk. 100 blik. olie. 9 va. verf. 9 ps. machinerien. 631 coll. manufact. *Agenten.*

1 vat whiskeij. 2 do. bier. 1 kt. ijzerwerk. *van Sloten Morgan en co.*

162 coll. machinerien. 1 kt. koper. 25 coll. manufact. *Morgan Melbourn en co.*

10 coll. manufact. *Busing Schröder en co.*

5 » » *Anderson Tolson en co.*

47 » » *Hurt Myrtle en co.*

24 » » *Mc. Ewen en co.*

19 coll. manufact. 50 do. provisien. 10 do. wijn. 1 do. boeken. 408 coll. manufact. *Pitcairn Syme en co.*

252 coll. manufact. 20 do. meubelen. 23 do. aardewerk. 30 do. manufact. *Agenten.*

100 coll touw. ......

60 ks. blik. 24 do. koper. *Pitcairn Syme en co.*

7376 coll. div. goederen, *lading voor Singapore.*

Van Bordeaux. per Frans. schip. *Alice en Helena*, gez. Dulaurier, agt. Bahre en Kinder.

13 coll. manufact. en 124 do. manufact. en kramerijen, en kleedingstukken 200 kn. olie. 135 coll. provisien. 10 [illegible] 400 kn. cruse wijn. 320 do. wijn. [illegible]

1 kt. horologie makers benoodigheden. *Clercq en Tennerieux.*
2 ks. musijkdoozen. *Dümmler en co.*
254 ks. wijn. 31 coll. provisien. *Cezard en co.*
2 ks. zijde. *Oger, frères.*
1 kt. porcelein. *de Fiennes.*
2 vn. wijn. en 9 kn. wijn. *Tiedeman en van Kerchem.*
6 kn. wijn. en 8 vn. wijn. 7 coll. provisien. *Bernent.*
100 kn. wijn. *Haager en Schuurman.*
1 kist. *Maclaine Watson en co.*
98 coll. provisien. *van Kleeff.*
36 coll. provisien. en kramerijen. *Gerandeau.*
67 coll. provisien. *Order.*
50 kn. witte wijn. 250 kn. cognac. *Crone van der Beek en co.*
20 kn. parfumerien. *Gerandeau.*
4 vn. wijn. 50 kn. brandij. 33 do. wijn. en 3 vn. wijn. 27 kn. 1 kt. kurken. 8 vn. wijn. 2 do. brandij. en 50 kn. brandij. 1 kt. kurken. 60 kn. wijn. *Order.*
200 kn. brandij. *Derrepaal en co.*
4 ks. diversen. *van den Broek.*

Van Palembang per Ned. ind. bark *Kim Teksing*, gez. Kwee Tjoenhoat,

52$^{25}/_{100}$ pic. rotting. *N. H. M.*
58 pic. rotting. 20/m. rottingstokken. 3/m. dakpannen. 100 str. zeilgaren. 39 corg. houtwerken. *Gezagvoerder.*
100 str. zeilgaren. *Lim Boekeit.*

Van Soerabaya per Fransch schip *Jessore*, gez. Gachet, agt. Cezard en co.

137$^{83}/_{100}$ pic. rotting. 2200$^{83}/_{100}$ do. suiker. 372$^{70}/_{100}$ do. koffij. *Fraser Eaton en co.*
1203$^{40}/_{100}$ pic. suiker. *Ruyl Cramer en co.*
Zijnde lading voor Frankryk.

Van Pasoeroean per Ned. schip *Tenah*, gez. Zeeman, agt. Kopersmit en co.

500 pic. gambier. uit entrep. 260 do. rotting. 1000 do. en 900 do. koffij. 11000$^{83}/_{100}$ do suiker. 2000 ps. koehuiden. *N. H. M.*

Van de Wynkoopersbaai per Ned. ind. schip *Gertrude*, gez. Söbels.

9000 ps. kadj. matten. 1010 do. rijst. 137 ps. huiden. 11 do. tabak. *Order.*
3 ks. wijn. 1 kt. sigaren. 4 ks. cognac. 4 vn. bier. 2 ks. champagne. 1 kt. meders. 3 keld. genever. *aan boord gebleven lading.*

Van Cheribon per Ned. ind. schip *Tiangtoij*, gez. Liem Goanling.

3020$^{60}/_{100}$ pic. suiker. 75 legg. arak. *Paine Stricker en co.*
26 legg. arak. *Moorman en co.*

Van Bandjermasing per Ned. ind. schip *Bathser*, gez. Noh Siman.

9049 bn. rotting. 36690 ps. kadj. matten. 4060 do. mel. matten. *Gezagvoerder.*
225$^{83}/_{100}$ pic. gutta. percha. *Abdul Manap.*

Van Samarang per Ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Deigthon, agt. Levert en co.

1 ss. *Order.*
2 tromm. beschuit. *Paine Stricker en co.*
1 kraudj. tuigen. *Simons.*
1 tromm. beschuit. *Ellis Son.*
6 rotting. stoelen. *de Blot.*
1 kt. manders. 60 tromm. beschuit. *Order.*
2 ks. batiks. *Oeij Tiangan.*
1 kt. boeken. *van Heren Noman en Keiff.*
2 ps. ijzer. 1 kt. diversen. *Order.*

Van Timor per Ned. schip *Barend Willem*, gez. Reffers, agt. Paine Stricker en co.

eenige. gouv. goederen.

Van Rotterdam per Ned. schip *Aleid*, gez. Abrahams, agt. Haager en Schuurman.

200 md. bier. 3 ks. [illegible]
23 ks. glaswerk. 12 do. aardewerk. 4 do. schilderijen. 7 do. spiegels. 2 do. koek en suikerwerk. *Roselje en co.*
100 md. bier. 2 ks. hoeden. 2 do. leder. 4 do. manufact. 50 vn. boter. 100 ks. kaas. 7 coll. provisien. *van Leeuwen en co.*
100 kn. [illegible] 102 coll. provisien. *Crone van der Beek en co.*
126 ks. kaas. 200 vs. boter. 50 kn. likeur. *de Weerdt Ruyl en co.*
3 ks. medicijnen. *Göring.*
50 vn. bier. 25 vs. boter. *van der Burg Vriesendorp en co.*
10 vn. wijn. 14 coll. manufact. 10 do. kramerijen. *Bahre en Kinder.*
10 vn. en 6 ks. wijn. 10 coll. ijzerwerk. 123 ijzeren. platen. 4 ks. *Tiedeman en van Kerchem.*
220 vs. boter. 8 ks. kaas. 1 kt. staalwerk. 25/1 legger. *Moorman en co.*
25 vn. bier. 1 kt. zilverwerk. *Agenten.*
29 coll. provisien. *M. v. en A. en Lijfr.*
6 coll. en 2 do. manufact. *Dummler en co.*
20 vs. meel. 1 kt. parfum. 2 ks. manufact. *Gumprich en Strauss.*
60 ks. kaas. 2 do. ijzerwerk. *Kopersmit en co.*
5 ks. drukletters. 1 kt. lijm. 2 ks. boeken. 2 do. diversen. 4 pott. zout. 2 do. gr. zeep. 3 do. stroop. 1 vt. soda. *H. M. van Dorp.*
18 coll. provisien. *van der Biesen en co.*
7 coll. medicijnen. 1 kt. zilv. werk. *Specht Grijp.*
8 ks. papier. *Bruining.*
1 coll. manufact. 1 kt. diversen. *Tolken Voget en co.*
10 ks. likeur. *Bornand en co.*
1 kt. hoeden. *van Ommeren Rueb en co.*
2 ks. manufact. *Pandel en Stichaus.*
2 ks. manufact. *Busing Schröder en co.*
3 ks. kantoorbeh. *Lange en co.*
2 ks. spiegel. 2 do. aardewerk. 1 ledikant. 4 ks. meubelen. 24 stoelen. 1 kt. diversen. *Kroon.*
75 coll. provisien. 45 vs. verf. 100 do. boter. 50 ks. kaas. 30 do. bier. 50 hammen. 10 do. gedr. vruchten. 3 vn. haring. *Gezagv.*
100 ks. muursteentjes. 6 coll. kramerijen. 12 do. manufact. *Andreas en co.*
50 md. min. water. *Dummler en co.*
100 vs. boter. *Landberg Bezoet de Bie en co.*

Lading voor Samarang.

26 kist. 30 manden. ...... 2062 marm. steenen. 37 coll. manufact. 33 do. en 238 do. provisien. 100 keld. genever. 100 vs. boter. 30 vn. bier. 125 vs. boter. 30 ks. bier. 61 coll. div. 60 ks. kazen. 12 do. div. 8 do. glaswerk. 1 do. aardewerk. 6 coll. provisien. 7 kt. koopmanschapp.

Van Cheribon per Ned. schip *Jacoba Cornelia*, gez. Roeseboom, agt. Cezard en co.

166 pic. rotting. 350 do. tin. 6002$^{83}/_{100}$ do. suiker. 1574 do. koffij. 173$^{83}/_{100}$ do. thee. *N. H. M.*

Van Macao via Samarang per ned. schip *Vier Gezusters*, gez. Bek, agt. de Weerdt Ruyl en co.

7 ks. chin. goederen. *Bahre en Kinder.*
17 bn. en 6 do. papier. 1 kt. verf. 2 ks. zijde. *Keng Kengtjong.*
200 pakk. en 24 ks. papier. 21 kn. inkt. 16 do. koffer. 10 vn. olie. 3 ks. zijde. 2 do. vermelioen. 1 kt. waagers. 1 do. divers. 1 do. kammen. *Kee Kengtjoij.*
9 bn. medicijnen. 3 ks. div. 2 do. verf. *Jopatsan.*
1964 zakk. suiker. 2 ks. divers. 2 do. medicijnen. 3 zakk. diversen. *Kee Kengtjoij.*

Van Nederland per Ned. schip *Baltimore*, gez. Brakke, agt. Kopersmit en co.

100 vs. koper. munt. 144 bn. zakken. 8 coll. manufact. *N. H. M.*
2825 marm. steenen. 10 bn. staal. 6 coll. ijzerwerk. 250 vs. spijkers. 6 bunds schoppen. 20 kn. bitter. *Haager en Schuurman.*
78 coll. manufact. *Metzendorff Wilmans en co.*
12 coll. manufact. 50 keld. lijnolie. *Busing Schröder en co.*
137 coll. bier. 2 ks. kramerijen. 175 vs. boter. 60 md. min. water. 100 keld. genever. 25 vn. bier. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
100 vn. bier. *van Ommeren Rueb en co.*
100 vn. bier. *de Weerdt Ruyl en co.*
40 vn. bier. *John Pryce en co.*
5 vn. bier. *M. v. en A. en Lijfr.*
47 coll. manufact. *Anderson Tolson en co.*
3 ks. provisien. 25 md. min. water. 200 vs. lood. wit. *Agenten.*
47 coll. manufact. *Schimmelpenninck en co.*
150000 ℔ steenkolen. *Cores de Vries.*

Van Rotterdam per Ned. schip *Eduard Maria*, gez. Remmers, agt. van den Burg Vriesendorp en co.

25 ks. geweren. 25 do. opium. 100 vs. kopermunt. 25 do. spijkers. 167 coll. gouv. goederen. 150/m metselsteenen. 157 hardsteenen, *N. H. M.*
200 keld. genever. *Engelhard en co.*
4 ks. wijn. 1 kt. horologie. makers. benoodigheden. *Agenten.*
8 ks. manufact. *Gumprich en Strauss.*
21 ks. manufact. *Moorman en co.*
2 ks. lederwerk. 2 do. manufact. *Busing Schröder en co.*
25 md. water. 3 ks. inkt. *Order.*

Van Kottee per Ned. ind. schip *Djoedoel Karim*, gez. Aminoedien.

51700 bn. rotting. $^{80}/_{100}$ pic. was. $^{20}/_{100}$ do. vogelnestjes. *Gezagv.*

Van Borneo en Westkust per Ned. ind. stoomb. *Banda*, gez. Bosch, agt. Cores de Vries.

eenige gouv. goederen. *Gouvernement.*

Van Rotterdam per Ned. schip. *Koning en Vaderland*, gez. van Bruggen, agt. de Weerdt Ruyl en co.

150/m steenen. 25 ks. opium. 100 vs. kopermunt. *N. H. M.*
600 keld. genever. 2 kist. ..... *van Leeuwen en co.*
250 ks. vensterglas. *Tolken Voget en co.*
200 vs. boter. 6 ks. manufact. *Agenten.*
200 vs. boter. *Haager en Schuurman.*
100 vs. boter. *van der Burg Vriesendorp en co.*
14 coll. manufact. 1 kist. ..... *van Ommeren Rueb en co.*
50 md. min. water. *van Riet en ter Gouw.*
50 ks. theelood. 4 do. pijpen. 1 kt. kramerijen. 1 do. div. *Tiedeman en van Kerchem.*
10 ks. manufact. 5 do. schilderijen. *Moormann en co.*
10 ks. garen. 75 vs. boter. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
31 blad. zink. *Morgan Melbourn en co.*
4 ks. diversen. *Feltkamp.*
3 ks. zijdenstoffen. *Gumprich en Strauss.*
260 vn. spijkers. *Andreas en co.*
75 keld. genever. 150 vs. boter. 75 hammen. 8 ks. zeildoek. 4 do. rolpens. 25 do. saucijs. de boulogne. 10 do. ansjovis. *Gezagvoerder.*
15 vs. verfwaren. 75 hammen. *Order.*

Van Genua per Ned. schip *Johanna Alida*, gez. Visman, agt. Isemetti en co.

8084 marm. steenen. *Haager en Schuurman.*
200 ks. genua. olie.
12 ks. marm. steenen.
1 kt. stroo. hoeden.
33 vn. zwavel.
8 kisten.

Van Pecalongan per Ned. ind. bark *Oeij Sinjo*, gez. Oeij-I,

169$^{06}/_{100}$ pic. tabak. *Gezagvoerder.*
24$^{10}/_{100}$ » » *Ho Hiap.*
109$^{83}/_{100}$ pic. suiker. *Tiedeman en van Kerchem.*
217 pic. koffij. 3924$^{83}/_{100}$ pic. suiker. *van Ommeren Rueb en co.*
1 marm. vaas. *Gebr. Roselje en co.*
39 ps. buffelhuiden. 30 pic. olie. *Gezagvoerder.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Zeemeeuw*, gez. Kuijser, agt. de Weerdt Ruyl en co.

2 ks. diversen. 100 vn. kopermunt. 400 do. metl. 680 do. spek. 90 bn. zakken. 2 ks. brandspuiten. 20 do. papier. 14 do. kantoorbehoeften. 100 bn. drills. 33 kn. [illegible] katoen. 90 coll. rood katoen. 25 kn. wit katoen. *N. H. M.*
46 kn. manufact. *Gouvernement.*
6 kn. manufact. 3 coll. provisien. *de Weerdt Ruyl en co.*
80 ks. kazen. 6 do. provisien. 1 kt. parfumerien. 1 do. schilderijen.
13 kn. zeep. *Engelhard en co.*
2 ks. wasdoek. *van Ommeren Rueb en co.*
30 vn. azijn. *Haager en Schuurman.*
75 kn. likeuren. *Bornand en co.*
3 ks passement. 2 ks. wijn. 220 kn. papier. en manufact. *Moormann en co.*
25 vs. boter. 125 ks. kaas. 12 keld. zuren. *van Leeuwen en co.*
30 kn. bier. 30 md. water. *Order.*

voor Soerabaya.

15 coll. manufact. ......
100 vn. bier. ......
1 kt. zilverwerk. ......

Van Liverpool per Ned. schip *Willem III*, gez. Zeylstra, agt. Burt Myrtle en co,

3 vn. ijzerwerk. 60 do. spijkers. 18 coll. manufact. *Martin Dyce en co.*
50 ramen. vilt. 2 zakk. spijkers. 52 coll. manufact. *Adam en co.*
20 coll. bladkoper. 12 do. ijzerwerk. 47 do. manufact. 20 ijzeren pannen. *Pitcairn Syme en co.*
11 coll. manufact. *Busing Schröder en co.*
51 toun. steenkolen. *Cores de Vries.*
1500 ks. zeep. 1 kt. ijzerwerk. 8 coll. manufact. *Gumprich en Strauss.*
45 coll. provisien. 160 bund. ijzer. 13 coll. manufact. 3 do. ijzerwerk. *Hunter Houghton en co.*
46 coll. manufact. *Tolken Voget en co.*
2900 ks. zeep. 275 coll. aardewerk. 132 do. manufact. *Anderson Tolson en co.*
1055 staw. ijzer. *Andreas en co.*
2 rijtuigen. 4 coll. manufact. *Morgan Melbourn en co.*
4 ks. manufact. *Mc. Ewen en co.*
65 coll. manufact. *Agenten.*
196 coll. manufact. 18 vn. patjols. *Metzendorff Wilmans en co.*
16 kn. ijzerwerk. 10 vn. nagel. 44 coll. manufacturen. *Bahre en Kinder.*
2912 staw. ijzer. ......
112 bund. ijzer. ......
2 ks. ijzerwerk. ......
55 ks. blik. ......
50 md. aardewerk. ......

Van Singapore per Ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederl.* gez. Lewis, agt. Maclaine Watson en co.

1 kist. *Bornand en co.*
7 zakk. zaden. *Arathoon.*
10 zakk. zaden. 10 do. gram. 10 kn. soija. *Joakim.*
8 kn. ruwe zijde. *Said Aloewie Satrie.*
12 kn. manufact. enz. *Mah. Basandid.*
12 vn. kamfer. *Moh. Azian.*
2 ks. manufact. *de Weerdt Ruyl en co.*
70 zakk. koffij. 51 ks. thee. 10 bund. papier. *Lim Hoe.*
6 ks. ruwe zijde. 2 do. sindies. *Said Oemar Satrie.*
17 coll. zaden. *Order.*

Van Palembang per Ned. ind. bark *Cheribon Packet*, gez. Bassingham,

5 ks. champagne. 2 do. vruchten. 1 kt. provision. *Order.*
400$^{80}/_{100}$ pic. eng. katoen. 16$^{20}/_{100}$ do. gedr. visch. 12$\frac{1}{2}$ do. batoe poeroe. 13$^{80}/_{100}$ do. batoe tahoe. 12 pakk. papier. 120 ps. rotting stokken. 4 pakk. papier. 24 kn. olie. [illegible] $\frac{1}{2}$ pic. schillak.
32 do. koffij. *Ong Yongsioe.*
4$\frac{1}{2}$ doz. stoelen. 1$^{16}/_{20}$ corg houtwerken. *Gezagvoerder.*
5 » » *Cassalette en co.*
30 stukk. hout. 5 ps. rotting matten. *Munder.*
16 stoelen. *Abeelen Dennison en co.*
16 pic. gedr. visch. *Said Oemar bin Achmat Majedaar.*

UITVOER.

Naar Nederland via Tagal per Ned. schip *Willem III.* gez. van der Burg, agt. Kopersmit en co-

400 pic. tin. 130 do. rotting. *N. H. M.*

voor Tagal.

1 kt. provisien. *van der Meulen en co.*
2 ks. eau de cologne. 1 kt. diversen. *Haager en Schuurman.*

Naar Pamanoekan per Ned. ind. *Noerbar*, gez. Said Alie bin Djen,

60 tonn. steenkolen. *aan boord gebleven lading.*

Naar Nederland via Padang per Ned. ind. schip *Helena en Anna*, gez. Lupcke, agt. van Ommeren Rueb en co.

1500 ps. tin. 10000 ps. goeniezakken. 4 pic. goeniegaren. *N. H. M.*
50 vs. boter. 25 do. zinkwit. 1 kt. menie. 49 pic. suiker. 1 gehendia. 10 kn koopmanschapp. uit entrep. *van Ommeren Rueb en co.*
3000 ps. zakken. 1 pak. garen. *de Weerdt Ruyl en co.*

Naar Cheribon. per Ned. ind. schip *Nasre Madjid*, gez. Said Aijdroes bin Moh. Alhabassij.

1 kt. zilverwerk. 8 kn. madera. 1 kt. portwijn. 2 md. min. water. 1 kt. rhijnwijn. 1 do. provisien. 5 vs. boter. 4 ks. gember. 1 kt. sigaren. *Cassallete en co.*
1 kt. wijn. 1 do. cognac. 2 vs. boter. 1 kt. kleederen. 1 do. koffij. kleederen. *Abeelen Dennison en co.*
1 ledikant en toebeh. *Paine Stricker en co.*
150 ps. gouden. sp. matten. 200 halve. tientjes. 100 do. tientjes. *Said Aloewie Atas.*
17 vn. teer. *Gouvernement.*

Naar Nederland via Soerabaya per Ned. schip *Jacqueline en Elise*, gez. Sikkens, agt. Haager en Schuurman.

100 vn. kopermunt. 338 coll. gouv. goederen. *aan boord gebleven lading.*

voor Nederland.

200 pic. tin. *N. H. M.*

voor Soerabaya.

7 kn. kramerijen. 100 vs. boter. *Engelhard en co.*
1 doosje. diversen. 1 kt. spiegels en schilderij. lijsten. uit entrep. 2 ks. medewaren. *Cassalette en co.*
eenige marine goederen. *Gouvernement.*

Naar Cheribon Tagal en Muntok per Ned. ind. schip *Almaas*, gez. Sim Anijan.

1 kt. geneesmiddelen. *Gouvernement.*
5 ks. cambries. *Tjiong Djimseng.*
100 ps. sp. matten. *Gezagvoerder.*

voor Muntok.

15 pic. niels. 20 zakk. tarwe. 1 kt. zw. katoen. 6 vn. meel. 1 kt. siropen. *Gezagvoerder.*

Naar Cheribon per Ned. ind. schoen. *Argo*, gez. Matthijs,

4 ks. bier. 10 vs. boter. 1 wagentje. 10 kn. eau de cologne. 1 rotting zeildoek. 1 kt. eau de cologne. 10 roll. sink. 8 kn. papier. *Haager en Schuurman.*
8 kn. prov. en dranken. 5 vn. afget bier. 8 vs. boter. *van der Meulen en co.*
4 vs. verf. *Haager en Schuurman.*
5 vt. afget bier. 5 ks. sla olie. 2 vn. azijn. 1 kt. bitter. 1 do. eau de cologne. *Lourgn en van Walcheren.*
1 vt. wijn. 30 vs. boter. 5 ks. cognac. 10 do. wijn. 6 do. provisien. 3 do. kaarsen. 1 stuk koper. 10 ks. sla olie. *Platen.*
1 kist. 80 ps. sebaatijk. 1 kt. orleans. en knoopen. *Metzendorff Wilmans en co.*
1 kt. kleederen. 1 tromm. kleederen. 1 balie miso. *D. N. Buys en co.*
6 suiker pannen. *O. J. M. v. en A. en Lijfr.*
10/m md. sigaren. *Bond.*
2 ps. machinerien. *Pitcairn Syme en co.*
50 ledige leggers. *Moormann en co.*

Naar Nederland via Padang per Ned. schip *Burgemeester Hofman*, gez. Dykema, agt. van Ommeren Rueb en co.

4963 pic. suiker. 150 do. kadranghout. 65 do. rotting. *Dummler en co.*
180 pic. gomelastiek. 49$^{20}/_{100}$ do. paarschelpen. 4$^{05}/_{100}$ do. schildpad. uit entrep. 1006/1 en 100/1 buffelhuiden. 223/1 en 22/1 koehuiden. *Agenten.*

voor Padang.

7600 ps. goeniezakk. *Cezard en co.*
60 ks. kaarsen. 16 doz. stoelen. 6 ks. zuren. 2 do. dakpannen. 4 lekisteenen. 8100 ps. goeniezakk. 2 pic. garen. 8 ks. sarongs. 1 rotting. 2 kn. glazen. ruiter. 25 ks. madapoll. *Dummler en co.*
100000 ℔ steenkolen. *Cores de Vries aan boord gebleven lading.*

Naar Singapore per Eng. schip *Brooksby*, gez. Ken, agt. Martin Dyce en co.

50/1 leggers. arak. 10 bn. manufact. 3 vn. brood. 1 vt. erwten. 1 do. gort. uit entrep. *Agenten.*
3 vn. spek. 1 vt. meel. 3 vn. vleesch. uit entrep. *Hughan en co.*
2 ks. manufact. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
2 ks. sarongs. uit entrep. *Andreas en co*
410 pic. suiker. *Said Aloewie Satrie.*

Naar Muntok per Ned. ind. schip *Ydroessie*, gez. Said Abdulla bin Alie Bafagie.

5000 pic. zout. *aan boord gebleven lading van Pakkies.*
450$^{85}/_{100}$ pic. olie. *John Pryce en co.*
1 chrono-meter. uit entrep. *Maclaine Watson en co.*
750 ℔ koffij. 111 coll. div. gouv. goederen. 10 pakk. stroozakken. *Gouvernement.*

Naar Samarang via Cheribon per Ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Deigthon, agt. Levert en co.

15 ks. bing. opium. 40 do. turksch. opium. 6 do. milit. goederen. *Gouvernement.*

Naar Nederland via Bantam per Ned. schip *Brouwershaven*, gez. Jansen, agt. Landberg Bezoet de Bie en co.

1000 pic. tin. 100 do. rotting. *N. H. M.*

22 October 1857.

Naar Indramayoe per Ned. ind. schip *Kalimantan*, gez. Lie Boenpeng,

7 ks. ijzerwerk. en 2 bund. ijzerwerk. 14 molensteenen. 2 ks. ijzerwerk. en 75 coll. ijzerwerk. 2 ps. machinerien. 2600 zakken. 1 kt. ijzerwerk. *Reynst en Vinju.*
2 coll. gouv. goederen. 26 vn. teer. *Gouvernement.*

Naar Sydney per Eng. schip *Amelia Brigllat*, gez. Morris, agt. Morgan Melbourn en co.

63 ks. likeuren. 3 vn. vleesch. 500 kn. sago. 42 pic. witte. peper. 53 do. zw. peper. 800 planken. *aan boord gebleven lading.*
281$^{83}/_{100}$ pic. suiker. *Fraser Eaton en co.*
800 pic. koffij. *McNeill en co.*
540 pic. rijst. 1416 do. suiker. 12$\frac{1}{2}$ leggers. arak. *Agenten.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.